

Ustanovitelj: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List Izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Vode — naše bogastvo in zlo

Vodna skupnost Gorenjske s 339 milijoni SD ne more opraviti vseh potrebnih vodno-gospodarskih del na Gorenjskem

● Vsako leto, ko se začne jesensko deževje, ugotovljamo in beležimo na Gorenjskem katastrofalne poplave in veliko škodo, ki jo povzročajo hudourniki. Nehote se ob tem vprašamo, za kaj le-teh ni bilo včasih toliko. So bili morda takrat podnebni pogoji na območju Alp drugačni? Prav gotovo ne. Bistvenih sprememb ni. Izvor teh poplav je vse prej drugače, kot v prevelikem deževju. Škodo, ki nastaja vsako leto, povzročajo naplavine, ki so zravnale rečna korita z obrežjem in naselji. Vzrok je torej v premanjnih skrbih za poglobljanje rečnih korit, v premanjnih skrbih in morda tudi podcenjevanju hudournikov. Ravno slednji so tisti, ki čez čas sprožijo katastrofalni plaz poplav.

● Ekonomizacija gozdarstva je šla pri nas ponekod tako daleč, da smo gledali samo na to, kako bomo čim več posekali. Nihče pa ni dovolj skrbel, da bi poseke obnovljali, da bi »rane« zavarovali in celili pred hudourniki. Morda bi bil neupravičen očitke, da nismo sekali načrtno, upravičeno pa lahko ugotovimo, da nismo skrbeli za obnavljanje drevesnih debel. In tako so si hudourniki utirali in poglobljali pot v dolino, in zasipali rečna korita s prodrom in drugimi naravnimi plavinami. Tako so vode v poletnih mesecih, ko slišimo o pomanjkanju električne energije, naše bogastvo; jeseni ob večjem deževju pa zlo.

● Veliko je na Gorenjskem krajev, kjer drevesa ob strugah rek in potokov težko kljubujejo močnim vodnim sunkom ob poplavah. Veliko je dreves, ki se bodo danes ali jutri zrušila v strugo. Nastala bo razpoka — nov vir za lažje kasnejše razdejanje. Eno, ob poplavi izruvano drevo, je lahko vredno milijone dinarjev. Reka si namreč od ene do druge »drevesne razpoke« išče in utira novo pot. Če bi pravočasno

posekali takšna drevesa, bi s panji lahko obvarovali prenekatero obrežje in škodo.

● Imamo sicer zakon, ki govori o onesnaženju voda oziroma čiščenju odpadkov. Vendar pa so naše reke (Sava in še nekatere druge) danes že tako onesnažene, da gramoz iz njih ni več uporaben pri gradnji zahtevnejših objektov. — Če boste ob industrijskih naseljih lovili ribe, potem boste po končanem lovu (če boste seveda sploh kaj ujeli) morali najprej temeljito oprati opremo. Iz vode boste namreč prišli bolj umazani, kot ste bili, ko ste zabredli vanjo.

To so le štirje primeri trenutnega stanja našega vodnega gospodarstva. Podčrtani so bili v ponedeljek, ko je odbor za urbanizem ter stanovnijsko in komunalno gospodarstvo zbora skupščine SR Slovenije pripravil v Kranju posvetovanje o problematiki vodnega gospodarstva na Gorenjskem. Posvetovanje je bilo pripravljeno v okviru priprav novega in sprememb temeljnega zakona o vodnem gospodarstvu. Iz razprav, ki te dni potekajo po vsej Sloveniji, bodo skušali ugotoviti, kaj bi se dalo izboljšati in spremeniti ter kako postaviti vodno gospodarstvo v okvir ostalih samostojnih gospodarskih panog.

Na posvetovanju so menili, da sedanje organizacijske oblike na področju vodnega gospodarstva ne bi bilo treba spreminjati. Rešiti bi bilo treba le vprašanje financiranja. Vodna skupnost Gorenjske na primer s sedanjimi sredstvi ne more veliko reševati na Gorenjskem. Za urejanje strug in delno tudi hudournikov ima na voljo le 339 milijonov starih dinarjev. Tako je kakršno koli reševanje s tem denarjem odvisno predvsem od družbenega dogovora, velikosti nekega problema in morebitnih dodatnih sredstev, ki pa jih je največkrat težko dobiti. A. Z.

S seje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

Zaskrbljenost zaradi zdravstvenega stanja prebivalcev

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev je na ponedeljkovem zasedanju poudarila bolj kot kdaj koli prej svojo zaskrbljenost zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja prebivalstva. Letos je namreč zelo naraslo število zavarovancev, ki so bili v bolniškem staležu, čeprav se je le-ta skrajšal. Potrošnja zdravil je še enkrat večja kot je bila lanska, razen tega pa se je povečalo tudi število ležalnih dni v bolnišnicah. Po vseh kazalcih so odborniki sklepali, da vse sprejete mere in ukrepi v našem zdravstvu niso kaj dosti pomagali zavarovancu, da ohrani zdravje in delovno sposobnost. Te in še druge domneve o zdravstvenem stanju prebivalstva pa naj bi strokovno preveril zdravstveni center in o tem poročal na skupščini.

Pri tem so poslanci omenili, da je že zadnji čas, da začnemo razpravljati o zdravju tako v zdravstveni službi kot v skupščini ne pa samo o finančnih problemih. Tako stanje v zdravstvu tudi onemogoča vsakršno dolgoročneše planiranje v zdravstvu. Pri tem so poudarili, da bodo občine morale spet prevzeti nekatere obveznosti — tu je mišljena predvsem preventivna, ki so jo sedaj črtali iz občinskega proračuna. Kajti taka politika je kratkovidna. Bolezni, ki se pojavljajo zaradi slabe preventivne zaščite prebivalstva, ne manjšajo samo fonda v skladu zdravstvenega zavarovanja, pač pa se bolezen zavarovancev kaže tudi v delu narodnega dohodka, na katerem seveda sloni občinski proračun.

Poslanci so med drugim poslušali tudi informacijo o arbitražnem postopku, ker zavod za socialno zavarovanje še ni sklenil pogodb z zdravstvenimi zavodi na Gorenjskem. Prav zaradi tega tudi na možno ugotoviti, ka-

kšno je dejansko stanje sklada zdravstvenega zavarovanja po osmih mesecih letošnjega leta. Kaže pa, da bo sklad ob koncu leta imel izgubo, ker sta zelo porasla potrošnja zdravil in pa nadomestila osebnih dohodkov med boleznijo. Predvidevajo, da izguba sklada zdravstvenega zavarovanja ne bo večja od 2 milijonov novih din.

V začetku oktobra bo v skupščino komunalnega zavarovanja delavcev Kranj izvoljenih tudi polovico novih poslancev, namesto poslancev, ki jim je pretekel mandat. Seznan delovnih organizacij objavljamo na sedmi, osmi deveti in deseti strani današnje številke.

L. M.

Škodljiva osebnost

Na zadnji seji meddruštvene odbora sedemnajstih planinskih društev Gorenjske na Kofcah je prišlo tudi do zanimivih pripomb o škodljivih osebnostih v nekaterih primerih, kjer društvo ne deluje kot širša organizacija ob aktivnem sodelovanju in odgovornosti vseh članov, ampak le kot plod enega samega človeka, navadno predsednika. Povedali so nam namreč za primer društva, ki je pred leti veljalo za najboljšo, najbolj delavno. Vsaj navzven. Kruta bolezen je predsednika na hitro odpravila. Zamrla je celotna dejavnost društva. Noben član ni bil seznanjen z organizacijo, ni imel prakse, niti v arhive, dokumentacijo in pisarniško poslovanje ni imel nihče vpogleda, nihče se ni znašel. Še danes se niso postavili na noge in društvo je v lestvici aktivnosti zdrknilo z vrha na dno.

Ta primer ne bi bil zanimiv, če bi bil osamljen, če bi to bilo samo v nekem planinskem društvu. Toda v hujši ali blažji obliki se taka slabost lahko opazi v mnogih naših organizacijah od krajevnih organizacij na vasi do delovnih skupnosti in samoupravnih organov. Pri tem ne gre zgolj za nevarnost, da taka organizacija lahko lepega dne usahne kot je vznikla ob vnemi enega ali ožje skupine zavzetih ljudi. Gre za to, da so taki pojavi v hudem

nasprotju z načeli samouprave, da nimajo širše zasnove v množici in so prav zato puhla drevesa, ki jih najmanjši veter lahko zruši.

Vzrok navadno ni mogoče opravičiti v sposobnosti in pripravljenosti širšega kroga ljudi, ki bi aktivneje sodelovali. V največ primerih je to posledica škodljivega uveljavljanja osebnosti posameznikov in nezaupanja do drugih. Predsednik neke organizacije na vasi je sam raznašal vabila po hišah, sam lepil lepake, sam nosil stole v dvorano za občni zbor itd. In to v glavnem za to, ker »najbolj se zanesem sam nase, najprej bo narejeno« itd. Ali primer direktorja, ki je celo za vsako stvar v menzi sam odločal.

Kakor je hvaležno in lepo, da se posamezniki na odgovornih zavzemajo, da vse teče in deluje, da svojo strokovno sposobnost in svoj čas žrtvujejo za tisto, za kar odgovarjajo, kar jim je ožji ali širši krog občanov ali samoupraviteljev zaupal, pa je to prav tako škodljivo, če ob svoji strani ne uporabljajo ljudi, če jim ne dajejo možnosti samostojne iniciative in dela za določene naloge, če jim ne pokažejo zaupanja, če odgovornosti ne prenašajo na širok krog in da se oni »na vrhu« uveljavljajo le kot koordinatorji raznovrstnih idej in akcij čim širšega kroga.

K. M.

1868 Ljutomer 1968

OD 28. SEPTEMBRA DO 13. OKTOBRA 1968

RAZSTAVE, V NEDELJO, 6. OKTOBRA 1968 OB 10. URI:
SIMPOZIJ ZGO-
DOVINARJEV
IN DRUGA
SREČANJA
SLAVNOSTNO ZBOROVANJE

Govoril bo pokrovitelj razstave —
TOVARIS EDVARD KARDELJ

ZELENA PRLEKIJA VAS GOSTOLJUBNO PRIČAKUJE!

Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah
Žvita
Kranj

Krajevni praznik v Cerkljah

V Cerkljah in okoliških krajih so se že dlje pripravljali na letošnje praznovanje krajevnega praznika, ki je od 1. do 6. oktobra.

Vsako leto v tem času prebivalci teh krajev obude spomin na velik in pomemben uspeh Šlandrove brigade, ki je v Bolkovi gostilni v Zalogu v noči od 3. na 4. oktober 1944 uničila šestnajstčlanski štab črne roke za Gorenjsko in hkrati napadla okoliške belogardiščne postojanke.

V počastitev teh dogodkov so pripravili vrsto športnih, kulturnih in drugih prireditev. Osrednja slovesnost pa bo na predvečer samega praznika 3. oktobra. Takrat bo mladina na okoliških hribih zakurila kresove, pri spomeniku padlih borcev in žrtev fašističnega terorja v Cerkljah pa bo ob šesti uri zvečer velika proslava. Takoj za tem pa bo v dvorani kina v Cerkljah veliko zborovanje občanov, na katerem bo govoril republiški poslanec za to območje Franci Puhar-Aci.

Zaključna slovesnost pa bo v nedeljo, 6. oktobra, v vasi Vasca pri Cerkljah, kjer ob velika gasilska predstava z mokrimi vajami, parado in otvoritvijo 60.000-litrskega vodnega bazena.

—an

Ob koncu tedna požarne varnosti Odlikovanih 24 gasilcev

V nedeljo, 29. septembra, se je končal požarnovarnostni teden, katerega namen je bil okrepiti operativno dejavnost gasilskih društev in opozoriti na vse nevarnosti požarov. Kranjska občinska zveza je imela v soboto, 28. septembra, ob koncu tedna požarne varnosti slavnostno sejo, na kateri so pregledali dosežene in bodoče naloge ter podelili odlikovanja 24 članom gasilskih društev.

Občinska gasilska zveza v Kranju si je že na svojem občnem zboru zadala več nalog, zlasti kar zadeva strokovno delo. Nekatere izmed teh nalog so že uspešno opravili kot na primer organizacijo občinskega pionirskega tekmovanja Kaj več o gasilstvu, organizacijo meddruštvenih vaj, posvetovanja s poveljniki gasilskih društev. Do konca leta pa nameravajo opraviti še tehnične preglede vseh operativnih enot, častniške tečaje in strojniške tečaje in sestaviti seznam potrebnega orodja in opreme posameznih gasilskih društev.

Kranjska občinska gasilska zveza je ob samem tednu požarne varnosti pripravila skupne vaje industrijskih gasilskih enot Save in Tekstilindusa, posamezna gasilska društva pa so v tem tednu posvetila največ pozornosti pregledu in ureditvi gasilske opreme ter orodja. V naslednjih dneh pa bodo predstavniki gasilske zveze pripravili po vaseh predavanja o preventivni službi. Podobna predavanja so bila že lani in že kažejo prve rezultate, saj na gasilski zvezi opažajo vsako leto manj požarov na vasi.

Na slavnostni seji občinske gasilske zveze v Kranju so tudi priporočili vsem članom, zlasti pa vodstvenemu kadru gasilske organizacije, da posvete vso pozornost predvidenemu zakonu o vseljidski obrambi.

Vili G.

V soboto dopoldne so v Kranju kranjski planinci od šolskega planinskega odseka s Senturške gore sprejeli planinsko štafeto, ki bo ob proslavi 25. obletnice ustanovitve AVNOJ prispela v Jajce. Po krajšem postanku so jo kranjski planinci ponesli na Kokrško sedlo in naprej na Grintavec, kjer jo bodo predali kamniškim planincem. — Foto: F. Perdan

Z razprave o ustavnih spremembah Različna mnenja o številu zborov

Petkova razprava o spremembah ustave in volilnega sistema v Kranju ni bila prva. Pred to so bile že tri takšne razprave, zadnje pa so se udeležili predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Predstavniki organizacij so ponovno podprli predvidene spremembe in se strinjali, da se v prihodnje jasneje določijo odnosi in pristojnosti zveze, republike, občin in delovnih organizacij. Ko so govorili o posameznih spremembah, pa so se nekajkrat ustavili pri nekaterih izrazih oziroma formulacijah, ki ne določajo najbolj vsebinski pomen predvidenih sprememb. Tako na primer zbor komun ni najboljši izraz za vlogo in pomen, ki naj bi ga imel ta zbor. Precej časa so se zadržali tudi na petem delu predlaganih sprememb, ki govori o organih upravljanja v delovnih organizacijah. Tod so razpravljali predvsem o tistem delu, ki govori o delavskem svetu in poslovnih organih (kolegialnemu organu in direktorju).

Skratka, menili so, da nekatere spremembe niso najboljše pojasnjene in zato dopuščajo različne razlage, ki pa si včasih lahko tudi vsebinsko močno nasprotujejo.

Sicer pa so se najdlje zadržali na sestavi in delovnem področju zvezne skupščine ter razmerja med njenimi zbori. Tu bi mnenja lahko razdelili v tri skupine. Nekateri so se zavzemali, da bi v prihodnje v zvezi zadostovala le dva zbora, medtem ko so se strinjali, da bi jih bilo v republiki več, drugi pa so menili, da tudi v republiki ne

bi bilo potrebnih več zborov. Tretji pa so se strinjali, da bi bilo tako v zvezi kot v republiki več zborov. Tisti, ki so se zavzemali, da bi bila v prihodnje le dva zbora, so povedali, da bi več zborov dopuščalo uveljavljanje posameznih skupinskih interesov, kar pa ne bi bilo v prid samoupravnim odnosom in podobno.

Čeprav so po razpravi sprejeli le sklep, da bodo vse pripombe upoštevali in jih posredovali republiški konferenci socialistične zveze in volilni komisiji, pa se je v petkovi razpravi pokazalo, da je ob predlaganih spremembah še vrsta vprašanj, ki jih bo treba odločneje opredeliti in rešiti pred sprejemom.

A. Z.

Vabilo borcem in aktivistom

Vabimo vse borce in aktiviste brkinske in pivške čete istrskega odreda in vojnega področja, V. bataljona VDV in »ALME VIVODE«, mornariškega odreda, kurirskih zvez in političnih organizacij, ki so delovale na območju Brkinov, Ilirske Bistrice, Krasa, Pivke in Slovenske Istre na partizansko srečanje, ki bo dne 6. oktobra 1968 ob 11. uri v Kozini.

Vse borce in aktiviste, ki jim zaradi netočnih naslovov nismo mogli poslati vabil, prosimo, naj upoštevajo to vabilo in se na proslavi zglasijo v informativni pisarni.

ODBOR ZA PROSLAVO V KOZINI

**GORENJSKA
KREDITNA
BANKA KRANJ**

s poslovnimi enotami

KRANJ, JESENICE, RADOVLJICA, SKOFJA LOKA,
TRZIC

RAZPISUJE ZA SVOJE VARČEVALCE

dve veliki nagradni žrebanji

SKUPNO 200 NAGRAD
v vrednosti
NAD 82.000.— N DIN

dne 14. 8. 1968 in
14. 2. 1969

Prvi nagradi sta:

DVA OSEBNA AVTOMOBILA ZNAMKE ŠKODA
Za vlagatelje, ki bodo od 1. 1. 1968 do 31. 1. 1969 vezali
dinarske ali devizne prihranke v višini

2.000.— N din za dobo nad 1 leto ali
1.000.— N din za dobo nad 2 leti

Vsakomesečno žrebanje od 1. junija 1968 dalje

Dva srečna dobitnika bosta pri vsaki poslovni enoti
vsak mesec nagrajena z lepo nagrado
za varčevalce navadnih vlog, ki bodo povečali vlogo
v mesecu vsaj za 100.— N din

NAGRADE: 7 ročnih ur Darwil v vrednosti nad
14.000.—

Žrebanje stanovanjskih varčevalcev

Pripravljenih je 10 denarnih nagrad v vrednosti
5.100.— N din, ki se koristijo za nabavo gradbenega
materiala ali opreme po izbiri.

Za osebe, ki varčujejo za dobo 2 leti ali več.

Nadzorovane cene svežega mesa

V radovljiški občini bo k cenikom za prodajanje svežega mesa potrebno soglasje pristojnega občinskega upravnega organa

Konec minulega tedna se je v uredništvu oglašil naročnik našega časnika in poprašal, kakaj ustreznimi organ v občini ne sme izdati potnega lista (dovoljenja), da bi lastnik klavne živine lahko le-to prodal v drugi občini. Gre za občana radovljiške občine. Le-ta bi namreč rad prodal živino za zakol v kranjski občini. Ko pa se je obrnil na ustreznimi organ, da bi mu izdali dovoljenje, je dobil odgovor, da mu takšnega dovoljenja ne morejo dati.

Taisti naročnik je imel tudi precej pripomb na odkupovalce klavne živine oziroma na odkupne cene, ki jih le-ti določajo za vsako posamezno živino. Menil je, da odkupovalci ceno včasih oblikujejo preveč svobodno in da imajo lastniki velikokrat pri prodaji razne nevšečnosti, ki se kažejo v tem, da so pri njem škodovani.

Naš naročnik nam je tudi povedal, da se ne bi prav nič pritoževal čez sedanje odkupne cene, če bi bila le-tem pri-

lagojena tudi maloprodajna cena mesa. Tako pa meni, da so razlike med odkupno in prodajno ceno mesa včasih prevelike in dohodek nekaterih mesarskih podjetij zato prevelik in način kako ga pridobivajo neupravičen oziroma prelahak.

Vprašanje je nedvomno zanimivo, problem pa prav gotovo ni neznan. O teh in podobnih primerih je bilo v javnosti zadnje čase precej govora. Čeprav našemu naročniku v današnji številki še ne moremo konkretno odgovoriti (naj nam oprostite, ker bomo to naredili v eni izmed prihodnjih števil), pa vseeno lahko zapišemo, da se je to vprašanje v radovljiški občini do neke mere že premaknilo z mrtve točke.

O tem vprašanju in tovrstnih primerih okrog odkupa in prodaje mesa so precej obširno govorili že na eni zadnjih sej radovljiške občinske skupščine pred poletnimi počitnicami. Na zadnji seji, minulo sredo, pa so sprejeli

že konkretno odredbo o oblikovanju cen za sveže meso v prodaji na drobno.

● Kaj pravzaprav pomeni sprejeta odredba?

Ko je letos začela veljati odredba o prenehanju veljavnosti zveznih omejitev za cene svežega mesa, so bili odpravljene tudi limiti (najvišje mogoče cene), po katerih se je sveže meso lahko prodajalo potrošnikom. Do tega ukrepa oziroma odmrznjenja je prišlo zato, ker zaradi velike ponudbe klavne živine in nizkih odkupnih cen zanjo ni bilo nevarnosti, da bi maloprodajne cene za sveže meso nenadoma poskočile.

Vendar pa se že nekaj časa opaža, da mesarska podjetja niso zniževala maloprodajnih cen, čeprav so odkupne cene za klavno živino še naprej padale. Hkrati pa so se v zadnjem času precej izboljšali pogoji za prodajo svežega mesa na zunanje tržišče. To dvoje in podatki, ki kažejo, da število klavne živine upada, pa je pokazalo, da je družbeni nadzor pri tem osnovnem živilu še vedno potreben.

Zato so se na zadnji seji radovljiške občinske skupščine odborniki odločili, da sprejmejo kalkulativni način oblikovanja cen. To pomeni, da bo v prihodnje v radovljiški občini potrebno soglasje za maloprodajne cene svežega mesa in mesnih izdelkov. V soglasju pa bo upoštevan razpon med nabavnimi cenami živine in prodajnimi cenami mesa na drobno. Ti razponi pa bodo takšni, da bodo najugodnejši za živinorejce in za potrošnike. Ob tem povejmo le še to, da so podatki o takšnih najugodnejših razponih dosegljivi (saj je znano, da so razponi v različnih krajih naše republike različni). Razpone ugotavlja zavod za statistiko SR Slovenije za cene in jih sporoča občinskemu organom za cene.

● In v čem sprejeta odredba, ki bo v radovljiški občini začela veljati osem dni po objavi v uradnem vestniku Gorenjske, pomeni boljše ureditev nekaterih vprašanj, o katerih je že nekaj časa živahna razprava predvsem med živinorejci?

Novo oblikovanje maloprodajnih cen bo namreč preprečevalo mesarskim podjetjem ustvarjanje dohodka na račun živinorejcev ali na račun potrošnikov. Odkupne cene živine naj bi namreč bile takšne, da bi pospeševale rejo živine, hkrati pa zaščitile potrošnika. Razen tega pa bo soglasje za maloprodajne cene mesa takšno, da bodo le-te res rezultat normalnih stroškov mesarskega podjetja.

A. Zalar

Dom na Jezerskem je letos zabeležil največji turistični uspeh v zadnjih petih letih

Na Jezerskem so nedvomno možnosti za razvoj turizma

Dom na Jezerskem je letos prvič v zadnjih petih letih zabeležil v poletnih mesecih ugodne poslovne turistične rezultate. Tako je bilo v primerjavi z lanskim julijem in avgustom letos kar za 119 odstotkov več tujih gostov in za 9,7 odstotka več domačih. V številkah pa to pomeni, da je bilo lani 1619 prenočitev tujih gostov in 4824 domačih. Letos pa se je število prenočitev tujih gostov povzpelo na 3551, domačih pa na 5296. Ti podatki torej kažejo, da so bili letošnji turistični rezultati na Jezerskem v primerjavi z lanskimi za tretjino boljše.

Med tujimi gosti je bilo letos največ Italijanov in Holancev, ki so prišli na Jezersko po nasvetu potovalnih agencij. Le-ti so se zadrževali v tem delu kranjske občine po sedem dni. Večina gostov je hodila na sprehode in izlete, Italijani pa tudi v gore.

Ko smo se pred kratkim pogovarjali z direktorjem Doma na Jezerskem, nam je povedal, da kaže, da tudi prihodnje poletno sezono ne bodo imeli večjih težav, saj so nekateri tuji gostje že prijavili letovanje.

Ker pa smo o Domu na Jezerskem slišali, da je bil letos na začetku poletne sezone v precejšnjih finančnih težavah, nas je zanimalo, kje je vzrok za to.

»Naša največja težava so zimski meseci. Predvsem so to oktober, november, marec in april. Čeprav pri nas precej časa traja tako imenovana zimska sezona, pa so naše zmogljivosti, ki sodijo k uspešnemu zimskemu turizmu, precej skromne. Manjka nam žičnic oziroma vlečnic, urejenih smučišč itd. To pa je prav tisto, kar danes zahteva turist, ko si zaželi zimskega oddiha in rekreacije.«

Prav zato zimski meseci na Jezerskem že nekaj let pomenijo pravo finančno sušo. Poslujejo z izgubo in letos jim je prvič uspelo le-to skoraj v celoti pokriti s poslovanjem v poletnih mesecih.

Sedanja vlečnica na Jezerskem ne ustreza. Na terenu, kjer leži, je smuka v zimski sezoni mogoča le 14 dni. (Leži namreč na prisojni strani). Zato si v domu že drugo leto prizadevajo, da bi žičnico prestavili na drugo stran — pod Mali vrh. Tod je namreč sneg ugoden za smuko pet do šest mesecev. Posekali so celo že nekaj dreves, vendar pa se je zataknilo pri zemljišču. Mejaš tega zemljišča se je namreč ob izdaji lokacijske odločbe pritožil in tako se zadeva tako rekoč od 24. avgusta lani ne premakne z mrtve točke.

Zvedeli smo, da so v Domu iskali že različne smučarske terene, vendar zdaj niso našli ugodnejšega od tega pod Malim vrhom. Zato upajo, da se bo vsaj letos morda vse skupaj premaknilo.

»Še je čas, da popravimo zamudo, vendar kot kaže zdaj ni veliko upanja na skorajšnjo rešitev tega problema,« nam je povedal direktor.

Ko že govorimo o Jezerskem, pa ne smemo tudi mimo prenočitvenih prostorov. V Domu so letos precej povečali število ležišč. Kmalu pa bodo odprli še novo kavarno. Vse kaže, da si kolektiv v zadnjem času močno prizadeva, da bi Jezersko postalo bolj zanimivo za turiste. Zavedajo se, da so časi, ko so turisti iskali le lepoto in zdrav zrak, mimo.

Danes se za Jezersko ne zanimajo le turisti, marveč tudi nekatera domača podjetja, ki so pripravljena vložiti denar v razne turistične naprave. Vendar kot kaže tovrstni razvoj v zadnjem času zavira prepočasno reševanje nekaterih osnovnih vprašanj. Res je sicer, da je na Jezerskem precej zamujenega na področju turizma, morda je tudi vprašljivo, koliko ima ta kraj sploh možnosti za večji turistični razvoj, vendar pa bi bilo skoraj nerazumljivo, da bi turizem v tem delu kranjske občine odpisali kot pomembno gospodarsko panogo.

A. Z.

V Niku sledijo zahtevam tržišča

Največ izdelajo mehanizmov za registratorje — Letos 120 milijonov za nove stroje

Kovinarsko podjetje Niko Železniki je majhno, vendar ima dobro izbran proizvodni program. Izdeluje izdelke, ki za velika podjetja niso toliko zanimivi, tržišču pa so potrebni. To je verjetno tudi razlog, da za svoje izdelke — mehanizme za registratorje, večje in male palične sponke za pisarniške potrebe in lesno industrijo, risalne žebličke, papirne sponke in podobno — skoraj nima konkurence na domačem tržišču. Razen tega pa so v Niku pred tremi leti začeli izdelovati vzmetne trakove, ki jih potrebujejo pri mehanizmih za registratorje, po njih pa veliko povprašujejo tudi podjetja kovinske predelovalne industrije. Izdelava teh trakov pa zahteva precej izkušenosti in sodelovanja, pa tudi ustrezne naprave za kaljenje. V sodelovanju z Železarno Jesenice, ki jim dobavlja hladno valjane trakove, in metalurškimi strokovnjaki, jim je v precejšnji meri uspelo najti ustrezen tehnološki postopek. Trenutno so nekateri kupci še previdni in ne zaupajo v kvaliteto, vendar tisti, ki so vzmeti preizkusili, so ugotovili, da ne zaostajajo za enakimi iz uvoza. Zato v podjetju računajo, da imajo tu lepe možnosti za povečanje obsega proizvodnje, saj pri pisarniških potrebščinah ne morejo več pričakovati bistvenega povečanja prodaje.

Sicer pa si je 175-članski kolektiv Nika zadal nalogo da letos izdelata za 840 milijonov svojih izdelkov, to pa je približno četrtino več kot lani. Sprejeti plan uspešno izpolnjujejo. Tako so polletni plan proizvodnje izpolnili z 99,8 odstotka, pri tem pa dosegli za 23 odstotkov večji dohodek kot lani. Tudi ostanek čistega dohodka v prvem poletju je bil skoraj za tretjino večji kot v enakem lanskem obdobju. Takšni poslovni rezultati so tudi omogočili povišanje osebnih dohodkov, tako da se je povprečni dohodek v podjetju približal republikanskemu povprečju v kovinski stroki.

Največji delež v proizvodnji predstavljajo mehanizmi za registratorje. To leto jih nameravajo izdelati kar 2.200.000, od tega jih bodo več kot polovico izvozili v Anglijo, Libanon in Iran. Na domačem trgu pa je največje povpraševanje po paličnih sponkah za papir in les. Čeprav so lani kupili štiri nove avtomate in letos spet dva, ne morejo ugoditi vsem zahtevam.

Medtem ko so v Niku kolikor toliko uspeli obnoviti strojni park, pa jim delajo velike težave razkropljeni proizvodni prostori. Zato že pripravljajo načrte za novo stavbo, ki jim bo omogočila boljše tehnologijo in znižala proizvodne stroške. To leto pa so namenili 120 milijonov starih dinarjev za modernizacijo strojev. Nakupili bodo več stiskalnic ter obdelovalnih strojev za orodjarno. Te bodo uvozili iz Zahodne Nemčije, Italije in Švedske. Računajo, da bodo z novimi stroji skrajšali proizvodni postopek za izdelavo registratorjev ter povečali proizvodnjo paličnih sponk.

S. Zupan

VELETRGOVINA LOKA SKOFJA LOKA

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO ZA

- 2-tonski tovorni avtomobil znamke TAM, izklicna cena 20.000.— din
- 4.5-tonski tovorni avtomobil znamke TAM, izklicna cena 20.000.— din

Obe vozili sta v voznem in dobro ohranjenem stanju.

Javna licitacija bo dne 13. oktobra 1968 ob 9. uri na dvorišču uprave podjetja v Skofji Loki — Stari dvor.

Licitacije se lahko udeležijo vsi zainteresenti.

Končana je elektrifikacija zadnjih treh hribovskih naselij v občini Škofja Loka

Žice so kot arterije, po katerih priteka energija

Dovolite mi, da začnem reportažo z nekoliko smešnim vprašanjem. Kako bi npr. gledali na človeka, ki bi se lepega dne pred svojimi znanci začel hvaliti: »Pri nas imamo pa električno razsvetljavo, voda nam teče iz pip in kanalizacija je čisto nova!«? V najboljšem primeru bi ga proglasili za čudaka, v najslabšem pa za malce trčenega. Kdo za vruga se dandanes še hvali s stvarmi, ki so same po sebi umevne, ki so postale del vsakdanjosti, kot zrak in sonce, kot drevesa, kot kos kruha na mizi? Ljudem pa že moraš pripovedovati kaj drugega, da jih presuneš. Popolnoma nov avto na primer, to že nekaj velja. Vikend na morju bo zbudil še več pozornosti. Tudi zajetna kuverta s tristo ali štiristo tisočaki na mesec utegne lastniku nakopati občudovanje in zavist sosedov. Ampak elektrika in vodovod, oboje je vendar speljano že v vsako barako, v vsako luknjo, o tem ne gre več izgubljati besed.

In vendar elektrika za mnoge še sedaj, v drugi polovici 20. stoletja, pomeni neuresničene sanje. Le nekaj deset kilometrov od velikih industrijskih središč, kjer bi brez skrivnostne energije, ki napaja stroje, ki greje, hladi in razsvetljuje, kaj hitro zamrla vsaka dejavnost, si ljudje še vedno svetijo s smrdljivimi petrolejkami ter kadečimi se voščenkami. V dolgi vrsti nesmislov današnjega časa je to le eden od manjših. A vendar, če tu in tam nekaterim uspe premagati ga, pa čeprav šele po mnogih težavah, je prav, da o stvari zve tudi širša javnost. Zato sem pred dnevi obiskal gorsko vasico Rovt nad Selško dolino, eno od treh, ki so te dni dobile elektriko.

Vasice Sv. Lenart, Rovt in Zaprevalj štejejo vsega skupaj nekaj sto prebivalcev. Z dolino jih povezuje ozko makadamsko cestišče, ki se pri naselju Luša v Selški dolini odcipi od lepe, na novo asfaltirane ceste. Pravzaprav do njih ni daleč — iz Škofje Loke le borih 45 minut vožnje z avtomobilom. In vendar so kmetije, raztresene po pobočju v dolžini treh kilometrov, zadnje v občini, ki so se priključile na redno električno omrežje. Tisto o svečah in petrolejkah zanje sicer ne drži, saj je vaščanom temne noči že prej razsvetljeval električni tok, le da je prihajal iz majhne in zastarele lokalne centrale v dolini. Janez Rant, kmet iz Rovta, pravi o tem naslednje:

»Prejšnja napeljava bi komajda zaslužila naziv električna. Luč smo resda imeli, to drži. Ampak čisto jo je zmanjkalo. 30-kilovarna centrala pod Sv. Lenartom ni

več mogla zadostiti potrebam. Če sta samo dva kmeta hkrati vključila električne stroje, je že šlo vse skupaj po zlu. Doma imam nov pralni stroj, ki pa doslej sploh ni bil uporaben. Zaradi nihanja električne napetosti je raznašalo žarnice. Televizije nismo mogli kupiti, ted bi bila nerabna. Prebivalci so bili res prikrajšani za marsikaj!

Ob vsem tem je najbolj zanimivo, da so Sv. Lenart, Rovt in Zaprevalj dobili lokalno napeljavo že med 2. svetovno vojno, torej v času, ko po ostalih hribovskih vaseh o čem podobnem ni bilo niti sledu. Toda v letih po osvoboditvi se je povsod na veliko gradilo, elektrika je prodrla do najbolj zakotnih naselij. Lepega dne so tako naši junaki ugotovili, da s svojo slabotno, romantično utripajočo, sicer pa zastarelo razsvetljavo že zdavnaj niso več najnaprednejši, ampak nasprotno, daleč za vsemi podobnimi naselji.

Ideja o novi električni napeljavi je med vaščani porodila junija 1967. Še isti mesec so začeli delati. Po predračunu naj bi vse skupaj stalo 37 milijonov S din. Toda kje dobiti denar? Skupščina občine Škofja Loka je rade volje priskočila na pomoč in jim odobrila 10 milijonov S din posojila. Ostalo so prispevali sami.

»Še isti mesec smo začeli. Lepo je šlo, posebno še, ker so nam strokovnjaki podjetja Elektro Kranj vseskozi pomagali z nasveti, nas usmerjali in bodrili,« je pripovedoval kmet iz Rovta. Naj omenimo, da je za nemoten potek gradnje skrbel poseben devetčlanski elektrifikacijski odbor, sestavljen iz predstavnikov vseh treh vasic. Prav mojega sobesednika Janeza Ranta so izvolili za predsednika.

»Kmetje smo nosilne droge prispevali sami. Vsaka domačija ima nekaj gozda — mimogrede, poleg živinoreje in poljedelstva je les naš glavni vir zaslužka — zato s tem ni bilo problemov.«

Pa težave? So izostale? Kje pa! Sto ljudi, sto čudi, pravi star pregovor. Danes, ko je vse mimo, lahko spregovorimo tudi o tem. Pomenkoval sem se z mnogimi kmeti in zvedel, da je med graditelji prišlo do spora. Dogovorili so se namreč, da bodo delali vsi enako in pomagali drug drugemu. Res je prva etapa gradnje — postavitve daljnoveoda od vasi Luša do transformatorja v grapi pod Sv. Lenartom, ki razmejuje napeljavo v dve smeri — potekala brez zastojev. Toda ko je bilo treba žico podaljšati k posameznim hišam, se je sedem gospodarjev iz najbližje vasi uprlo. Menili so, da bi pre-

bivalci Rovta in Zaprevalja morali prispevati več, saj so njih domačije bolj oddaljene, višje v bregu in je zato napeljava do tjakaj zahtevnejša, dražja. A kljub tem zapletom delo ni zastalo in po 14 mesecih pričakovanj so se davne želje pridnih kmetov končno vendarle uresničile.

»Edino hiše, ki niso hotele sodelovati, še danes nimajo elektrike. Toda v kraškem bo urejeno tudi to, upam,« je pripomnil Zaprevalčan Tomaž Demšar. Njega sem tudi pobaral, kaj bo s kočjo na Starem vrhu, priljubljenim zatočiščem ljubiteljev smučanja iz Škofje Loke.

»Stari vrh je dobil elektriko ob enem z vasjo Zaprevalj. S tem je postal najvišja točka, do katere vodi napeljava.«

Tri vasice te dni torej slavijo svojevrstno delovno zmago. Veselo je bilo minulo nedeljo na zaključnem slavu v Rovtu. V hiši pri Gdelu so se zbrali prebivalci vsega okoliša. Deževno vreme ni moglo skaziti razpoloženja. Vaščani so dobro »kristili« sad celoletnega prizadevanja, ob zvokih kvinteta Rdeči nageljni so dajali duška prekipevajočemu veselju. Sedel sem tam sredi njih, sit in napojen, ter prisluškoval glasovom. Plesišče, skrito pod platneno streho, vse okrašeno in razsvetljeno, je stokalo pod težo zastavnih plesalcev. Še dolgo v noč so se erteli pari. Zunaj pa je rahel veter pritaeno bronkal na svetle, nove žice, speljane nad glavami veseljakov. Odhajal sem in jih spotoma ogledoval. Kot žile so, kot arterije, ki dovažajo vasicam energijo, da bodo zaživele in zrastle. Simbol napredka so, ki zajema tudi najbolj oddaljene kraje naše domovine.

I. Guzelj

Hribovska vas Rovt. — Foto: I. Guzelj

Novo gostišče v Čirčah

Ta teden bodo v Čirčah pri Kranju odprli novo gostišče Pri Ančki. Lokal ne bo čisto tak kot drugi njegove vrste. Predvsem se loči po notranji opremlitvi. Lastnica Ana Rup ni pomišljala zateči se po nasveti k strokovnjakom. Okusno in domiselno urejen prostor, ki bo hkrati lahko sprejel čez 30 gostov, je delo Franca Snedeca, slikovno opremo pa bosta prispevala kranjska slikarja Henrik Marchel in Štefan Simonič.

Vsi kosi pohištva v lokalu so izdelani v domačem stilu. Lastnica s tem v zvezi pravi, da bo pri njej mogoče dobiti predvsem značilna slovenska jedila kot so na primer ajdovi žganci in sirovi štruklji, od mesne hrane pa kmečko pojedino. Lokal je namenjen tudi večjim družbam, ki bi želele naročiti kosilo ali večerjo po želji.

—ig

V nekaj stavkih

Lesce — Kmetijska zadruga Jelovica, ki ima sedež v Radovljici, je imela vzhodno od letališča v Lescah nasajeno silažno koruzo. Kljub suši v začetku je kasneje zaradi obilnega dežja in pravičnega gnojenja zrastle zelo lepa koruza za silažo. Delavci kmetijske zadruge so jo prejšnji teden začeli pospravljati in voziti v Poljče, kjer imajo poleg hlevov ustrezne silose.

Škofja Loka — V počastitev občinskega praznika občine Idrija in 25. obletnice ljudske vstaje je Klub mladih iz Idrije organiziral tekmovanje Pokaži, kaj znaš. Tekmovali so pionirji osnovnih šol Idrije in Škofje Loke ter gimnazijski ekipi obeh mest. V zanimivem in razburljivem tekmovanju so se izkazali Škofjeločani za boljše in so dobili v trajno last lep pokal.

26	Peko	Planica	23-019	amber anilin	35-42	82,00
27	Peko	Planica	23-020	amber anilin	35-42	82,00

Te dni po svetu

BONN, 28. septembra — Med obiskom in pogovori generala de Gaulle v ZRN sta francoska in zahodnonemška stran vztrajali pri svojih že znanih stališčih. Vendar sta se de Gaulle in kancler Kiesinger strinjala glede analize odnosov med Vzhodom in Zahodom in obsodila okupacijo ČSSR.

STOCKHOLM, 28. septembra — Generalni sekretar švedskega Rdečega križa Claf Stroh je po vrnitvi iz Biafre izjavil, da kljub pospešenim pošiljkam pomoči vsak dan v Biafri umre okoli 10.000 ljudi, zlasti v begunskih taboriščih.

BEOGRAD, 28. septembra — Tu so se končali dvodnevni pogovori med gospodarskima zbornicama Avstrije in Jugoslavije. Delegaciji sta rešili vrsto problemov ter se dogovorili o skupnem delu za še tesnejše sodelovanje v posameznih gospodarskih panogah.

ZENEVA, 28. septembra — Konferenca držav, ki nimajo atomskega orožja, je sprejela sklepno deklaracijo, v kateri so udeleženci konference poudarili, da so »mir in varnost ter razvoj sveta nedeljivi«.

PAZIN, 29. septembra — OB 25-letnici priključitve Istre, Reke, Zadra in drugih krajev k Jugoslaviji so priradili v tem istrskem mestu veliko zborovanje, na katerem je bilo okoli 50.000 ljudi. Na zborovanju, udeležil se ga je tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Milka Spiljak. Je govoril predsednik CK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarič.

PEKING, 29. septembra — Kitajski premier Ču En Laj je dejal, da SZ koncentrira svoje čete vzdolž sovjetsko-kitajske meje. Ču En Laj je nadalje izjavil, da SZ nenehno povzroča napetost na meji s Kitajsko.

BEOGRAD, 30. septembra — Na obisk v Jugoslavijo je prispel predsednik avstrijske republike Franz Jonas, katerega je na surčinskem letališču sprejel predsednik Tito. Franz Jonas bo obiskal tudi Slovenijo.

WASHINGTON, 30. septembra — Republikanski kandidat Richard Nixon je v nekem intervjuju dejal, da bo po njegovem mnenju na Srednjem vzhodu »izbruhnila jedrska vojna, če se SZ in ZDA ne bosta takoj začeli pogajati o tem delu sveta«.

BUDIMPESTA, 30. septembra — V Budimpešti se je začelo zasedanje pripravljalnega komiteja komunističnih partij, katerega namen je preučiti, ali obstoje realni pogoji za sklicanje posvetovanja komunističnih partij konec novembra v Moskvi.

Ljudje

Od okupacije Čkoslovaške s četami petih članic varšavskega sporazuma je minilo več kot mesec dni. Čkoslovaška zdaj odpravlja vse posledice okupacije. Vendar pa čkoslovaški voditelji večkrat poudarjajo, da je normalizacija razmer v državi odvisna od spoštovanja določil moskovskega sporazuma. O sporazumu med Sovjetsko zvezo in Čkoslovaško v Moskvi je bilo precej napisanega. Večina objektivnih opisovalcev razmer, ki so nastale z okupacijo Čkoslovaške, poudarja, da je bila Čkoslovaška prisiljena podpisati sporazum v Moskvi in ima zaradi tega dejstva omejenji sporazum vse značilnosti diktata. Zato ni čudno, da mnogi sploh tega sporazuma ne imenujejo sporazum, temveč kratko in jedrnatno z besedo diktat.

Namen tega sestavka je nekoliko podrobneje razčleniti

Še o moskovskem »sporazumu«

posamezne določbe tega »sporazuma« in obenem tudi opravičiti (če je opravičilo sploh potrebno) trditve, da to ni sporazum, temveč neka vsiljena tvorba.

V prvi točki tega sporazuma je zapisano, da mora ČSSR zagotoviti varnost pred kontrarevolucijo. S tem je SZ nehote prisilila ČSSR, da je priznala, da je na Češkem prišlo do kontrarevolucije in da je torej »akcija« ZS in drugih njenih partnerjev upravičena. Druga točka sporazuma ne priznava izrednega kongresa KPČ, medtem ko je tretja točka določila sklic plenuma CK, na katerem naj bi odstranili »nekoristne« člane. Četrta točka sporazuma je prepovedala množična zborovanja in delovanja socialdemokratske stranke. Naslednji dve določili sta prisilili Čkoslovaško, da je potrdila in se strinjala z navzočnostjo vojaških čet članic varšavskega sporazuma, obvezati pa se je morala tudi za to, da bo sama ukrepala proti tisku in drugim sredstvom množičnega obveščanja, če bi »sovražno« pisali o SZ, Bolgariji, Madžarski, Poljski in Nemški demokratični republiki. Čkoslovaška je morala tudi pristati na izpopolnjevanje obrambnega sistema varšavskega sporazuma, medtem ko sedmo določilo moskovskega sporazuma nalaga Čkoslovaški, da ne dopusti izvajanja represivnih ukrepov proti tistim ljudem, ki so poudarjali ali pa še poudarjajo prijateljstvo ČSSR s Sovjetsko zvezo. Zelo paradoksalno je tudi deseto določilo, ki pravi, da se bosta KP Čkoslovaške in Sovjetska zveza posvetovali o vseh vprašanjih mednarodnega pomena. Z drugimi besedami povedano, Čkoslovaška brez poprejšnjega posvetovanja in pritiska SZ ne more sklepati in razpravljati o nobenem mednarodnem vprašanju. Zadnje točke moskovskega sporazuma, vseh je bilo 15, nalagajo čkoslovaški vladi, da preišče aktivnost vseh tistih ljudi, ki so bili med okupacijo ČSSR v tujini, da reorganizira notranje ministristvo, da bodo redna taj-

na posvetovanja med ČSSR in Sovjetsko zvezo pogostejša. Posebno zanimiva pa je zadnja določba, ki pravi: »Tradicionalno prijateljstvo Čkoslovaške in Sovjetske zveze se bo nadaljevalo v neskončnost.«

Kaj še lahko zapišemo o moskovskem »sporazumu«, že sam ton določil daje slutiti nenormalno vzdušje, v katerem so morali čkoslovaški voditelji podpisati (z moskovske strani toliko opevani in poveličevani) sporazum. Realnemu opazovalcu razmer na Čkoslovaškem, ki je dejal, da je ta sporazum navaden diktat, moramo žal pritrčiti. S pritrčitvijo pa je tudi izražen težak položaj čkoslovaških voditeljev, čkoslovaške partije in vseh državljanov ČSSR, v katerem so se znašli, ko so jih čete varšavskega sporazuma prišle »reševati in osvobodjati pred« kontrarevolucijo.

V. Guček

in dogodki

Čebelar z devetimi križi

Franc Vilfan je pretakal strd 57 let

»V soboto, 14. 9. 1968, ste objavili v vašem listu, da je umrl Alojz Robič, najstarejši čebelar, ki je bil rojen 1889. leta. Vem za čebelarja, rojenega leta 1877, ki biva na Križni gori št. 1. (Cavern). Res da je bolan, živi pa še.«

Dopisnico z gornjo vsebino nam je pred dnevi poslal bralec Jože Ravnikar iz Stare Loke pri Škofji Loki. Dasi obvestilo ne pove kdo ve kaj, smo piscu zanj vendarle hvaležni. Zdramilo je urednikovo radovednost in minulo soboto sem moral »na lov« za 90-letnim čebelarjem.

Naselje Cavern sestavlja peščica kmetij, čepečih na travnatem pobočju severozahodno od Škofje Loke. Moped pod menoj, star in dotrajan, je kihal, kašljal in sopihal, ko sva rinila v strmo, ovinkasto cesto proti Križni gori. Izmozgani stroj ni bil kos naporom, nekajkrat sem moral razjahati in mu pomagati navkreber. Kljub temu je nekako vzdržal in prilezel do ovinka ter do stranske poti, ki se tamkaj odcepi v levo, ki zavijuga poprek skozi redek gozd in navzdol mimo obdelanih polj do Caverna. Hiše s številko 1 nad vhodom mi potem ni bilo težko najti. Po domače se ji reče pri Jurmanu. Njen gospodar je Franc Vilfan, 90-letni kmet in čebelar, ki sem ga iskal. Z ženo Marjano sta sedela v značilni kmečki izbi, kjer je še vse tako, kot pred sto leti; velika krušna peč v enem kotu, javorjeva miza v drugem, težka skrinja, oken-

ca, majhna kot kakšne line in oglate klopi ob stenah. Stari možak, skoraj slep, a še vedno živahen, je rade volje spregovoril o sebi.

»Če naj povem po pravici, nisem bil nikdar posebno velik čebelar. Ta posel zahteva od človeka mnogo časa, kmetje pa, kot najbrž veste, smo z njim skoraj vedno na tesnem. Prišel sem z dvema panjema, ki mi ju je leta 1905 prodal znanec iz vasi Trnje. Ze kmalu se je njih število potrojilo.«

Polnih 57 let so nato Vilfanove čebele kraljevale po travnikih in gozdovih okrog Caverna. Stari kmet se spominja, da je največ medu zbral leta 1935 — za velik škaf ga je bilo.

»Tokrat smo imeli šest velikih in štiri manjše panje,« je Marjana jela dopolnjevati svojega moža. »Spominjam se, kako je Francelj plezal za čebelami, ko se le-te rojile in v celih gozdih visele s kakega drevesa. Če ga je slučajno katera pičila, sploh ni otekel.«

Pravijo, da kdor ima opravka s čebelami, dočaka visoko starost. Jurmanov ata se zdi živ dokaz za to trditev. Devet križev si je že naložil, preživel je tri brate in tri sestre in če ne bi bil skoraj čisto slep, bi prav gotovo še danes pretakal strd. Zadnje panje je dal od hiše šele pred šestimi leti.

»Med prvo svetovno vojno so me vtaknili v uniformo in poslali na fronto. Ta čas, ko sem bil zdoma je za čebele

90-letni čebelar Franc Vilfan s svojo ženo — Foto: I. Guzelj

skrbela žena in pa neki čebelar s Spodnjega trga v Škofji Loki.«

Mimogrede — Vilfan se je vrnil domov čil in zdrav, bil je celo odlikovan.

Potem sem sobesednika pobaral, kaj meni, kdaj so se ljudje več ukvarjali s čebelarstvom, njega dni ali sedaj?

»Moram reči, da je danes tod okrog več čebelarjev kot včasih. Posebno velja omeniti vas Trnje, pa tudi Križno go-

ro. Na Križni gori so sicer mnogi čebelarstvo opustili, saj ima vsakdo dovolj opravka s kmetijo, ampak nekaj jih le še vztraja. Upam, da bo sedanja dobra letina spodbudila ljudi. Ni jih malo, ki so letos pridelali tudi po 300 kalogramov in več medu.«

S tem sva razgovor zaključila. Ali smo konec koncev le našli najstarejšega čebelarja? Verjetno. Tudi Jurmanov ata meni tako.

I. Guzelj

Povsod so izjeme

Med navodili, ki so jih nedavno tega obesili za stranke na britanskih poštah, je tudi tole navodilo: »Brzjavke naj bodo napisane razumljivo in čitljivo. Izjema so le uradne brzjavke.«

Za zakon je včasih dobra nevihta

Občasni zakonski spopadi pospešujejo zakonsko harmonijo. Vendar pa nihče od zakoncev ne sme predolgo kuhati mule. Pred spanjem mora biti zakonsko nebo spet jasno, sicer trpi zdravje zakonskega življenja. Take navete je nedavno tega navedel za zakon psihater dr. Edward Litin na kongresu psihiatrov v Burlingtonu (ZDA).

Po izkušnjah dr. Litina se prične večina zakonskih prepirov za ženo ugotoviti: »Ne ljubiš me več!« Psihiater pravi, da je to čisto resnično in naravno, kajti nihče ne more 24 ur na dan ljubiti. Tudi to je naravno, da se zakonca ne moreta ljubiti, kadar sta sprta. Za prepričanje včasih dovolj že slaba volja. Zato pazite predvsem zjutraj. Takrat so žene posebno rade sitne, medtem ko se moške zbude boljše volje.

Hanibalov mavzolej

Turška vlada je sklenila zgraditi nad grobom kartažanskega vojskovodje Hanibala mavzolej. Hanibal je umrl v pregnanstvu pred 2000 leti v bližini današnjega turškega pomorskega oporišča Gelčik. Misel za gradnjo mavzoleja se jim je porodila ob obisku tuniškega predsednika Habiba Burgibe na Hanibalovem grobu.

— Zakaj se ne moreva ločiti tako kot to delajo drugi ljudje?

ČAROVNICE V DOBI ATOMOV IN OSVAJANJA VESOLJA

7

VEDEŽEVALKE ZASLUŽIJO TRI MILIJARDE FRANKOV

Mnogi francoski listi so objavili zares osupljiva dejstva: v Parizu deluje šest tisoč vedeževalk, ki dajo dnevno 50 tisoč konzultacij in zaslužijo 150 milijonov novih frankov na leto.

V vsej Franciji znašajo skupni dohodki šarlatanov, ki bogatijo na račun lahkovernih ljudi, tri milijarde novih frankov, to je mnogo več kot tisto, kar daje država v znanstveno raziskovalne namene. Francoski časopisi dostikrat tiskajo reklamne oglase čarovnikov, ki po »primeri ni ceni« ponujajo svoje »sijajne« usluge. »Ako želite nabaviti »numeroskop«, naročite takoj in se ne obojavljajte! Numeroskop popolnoma točno ugaane številke loterijskih srečk, ki bodo izveličene. — Ali pa — spet seveda po nizki ceni — aparat, ki vodi nevidne sile tako, da se podredijo volji človeka.« In spet — »Dovolite, da zavijem in odpošljem! Iznajdljivi čarovnik Hara Droglu prodaja na drobno talismane, ki jih je iznašel stari indijski prerok v Benaresu.« — Plačajte,

prosim! Samozvani profesor Konaro prodaja talisman, katerega »blagodejno izžarevanje vam bo pomagalo, da si boste ostvarili zeleni cilj.« Cena vsakomur dosegljiva!

Glede tega ni v drugih deželah zahodne Evrope nič boljše. »Zvezna republika Nemčija je raj za šarlatane,« je nedavno pisal švicarski časnikar. Nobenega smisla nima ugovarjati mu. Časopisi v tej državi so polni pričrkljivih dokazov.

Na primer, dobro vpeljana vedeževalka, znana pod psevdonimom Buhela, stanuje nedaleč od Bonna. »Nanjo se obračajo, da bi zvedeli bodočnost, ministri, znani funkcionarji vseh strank, magnati industrije in visoki državni uradniki« — piše zahodnonemški časopis Nürnberger Nachrichten.

V Hamburgu imajo podjetje, ki deluje s polno paro. Izdeluje 150 sredstev proti čarovnicam in črni magiji. S tihim pristankom oblasti prodajajo lekarne raznovrstne praške iz posušenih miši, žab itd.

Neko zahodnonemško podjetje prodaja »čudodelne spirale« po 24 mark in 80

pfenigov za kos. »Čudodelna spirala«, ki baje pomaga proti vsem boleznim, je čisto navadna žica, ki stane 12 pfenigov. Tam še vedno izhaja mnogo šarlatanskih knjig z opisi raznih čudodelnih receptov, ki so jih uporabljali še v XVI. stoletju.

V Zahodni Nemčiji še vedno najdeš ljudi, ki uživajo talismane. (Ta način zdravljenja je bilo posebno razširjen v srednjem veku). Mazač napiše na navaden papir citat iz svetega pisma, kar potem bolnik uživa kot zdravilo. Z enakim namenom uživajo ljudje podobice svetnikov. In vse to v drugi polovici XX. stoletja!

V ZDA dosega »proračun čarovništva« ogromne vsote letno. Več kot sto tisoč goljufov dobiva denar iz žepov vraževernih ljudi.

MRTVECI NISO MRTVI

Za dva dolarja lahko v vsakem ameriškem trgovskem podjetju kupite majhen aparat, ki vam napoveduje bodočnost. To je škaticla s steklenim okencem, ki spominja na kaleidoskop. Način uporabe tega aparata je kaj

lahak: Zastavite mu vprašanje, nje, ga malo potreseste in gledate skozi okence. Na ekranu se prikaže tak drugačen napis, na primer: »Zdaj ne morem preročiti.« ali »Morda bo tako.« »Zberite se in še enkrat vprašajte!«

V mnogih zahodnih deželah lahko izkoristite usluge tistih vedeževalnih aparatov. Zastavite, da spustite v kovanec, pa boste dobili avtomata listič, na katerem so napisane vse skrivne stvari vašega značaja. Obenem pa vam bo aparat pokazal katera je vaša »srečnava« vilka, kateri kamen in zlato lica.

V Švici je nekaj dni nazaj mazačev-goljufov organizirano tako imenovani »Kozmološki institut«. Njegove glavnice so vsak dan objavljene na straneh največjih listov in se vedno začenjajo z novimi dani: »Izračunavamo vam bodočnost, če boste dali nekaj denarja za profesionalni dejavnost finančnih zadevah in v vaši neznanosti.«

V Holandiji izdajajo že začetki časopis »Telo in duša«.

Francozi in šampanjec

Francozi so lani popili 75 milijonov steklenic šampanjca; to se pravi, da je popil vsak prebivalec povprečno pol-drugo steklenico. Ker pa 50 odstotkov Francozov še nikoli ni pilo šampanjca, 33 odstotkov pa ga srkne le ob redkih priložnostih, popijejo torej tisti, ki ga redno pijejo, kar precej več penečega se vina kot jim ga odmerja statistika.

Med najbolj zvestimi pivci šampanjca je bil prav gotovo

Največja goba na svetu

Pred kratkim smo v našem časopisu objavili sliko velike gobe, ki je merila v premeru okoli trideset centimetrov.

V severni Italiji pa so našli gobo, ki ji najbrž ni enake na svetu. V premeru je merila več kot en meter, tehtala pa je 24 kilogramov. Gobarski strokovnjaki so ugotovili, da je bila užitna.

Krokodili za izvoz

V bližini Ranguna v Burmi so začeli graditi farmo krokodilov. Te živali ne rede samo zaradi dragocene kože, pač pa tudi zaradi mesa, ki postaja v zadnjem času vedno bolj cenjena specialiteta. Na farmi v Rangunu bo v bazenih plavalo okoli 400 krokodilov.

Welby Jourdan, ki je pred kratkim umrl star 94 let. Restavracija Maxim, kjer je bil stalni gost, je vestno zapisovala steklenice, ki jih je pri njih izpraznil. Našteli so jih 40.000...

Rekord

Mogoče vaš otrok prav rad napihuje milne mehurčke. Prav gotovo pa se mu ne posrečijo tako velikanski mehurčki kot jih dela Gina Martelli iz Riccione v Italiji. Največji mehurček, ki ga je napihnila, je meril v premeru kar 60 centimetrov in je plul v zraku kar 2 minuti in 22 sekund.

V zaposlitev sprejmemo AGILNEGA ULICNEGA

prodajalca časopisov

Nastop možen tako

ZASLUZEK DOBER

S stanovanjem ne razpolagamo. Ponudbe sprejema CP »Delo« — podružnica Kranj

Miha Klinar: Mesta, cesta

Domov

III. DEL

»Zefek?« se Stivčeva šele sedaj zave, me k otroku!« prosi, a je zugsführer ne pa Toda otrok kliče in joče. »Ali ste vi sploh človek? Ali pa sami Zdaj so njene misli samo pri otroku. N drugih hiš.

»Kaj se dogaja?« je slišati z nekega prednja žandar in se zadere nanjo, naj izide. Sla bom, sla,« ne utegne vpraševati, zakaj Ne bo sam, če jo bodo zaprli. Potem pa se sedaj do kraja občuti, kako je bilo Marjutka Tudi Franca bodo, o bog. Mogoče ga bo še »Franc, nesrečni moj Franc,« pomislili binkošnih pred tremi leti srečna, ker ni jih potem postrelili Italijani, moža.

Morda je to kazen, ker je takrat, ko je in trpela, v sebi čutila srečo, ker je bil komaj nekaj dni poprej zavidala drugim tiste dni prišli na dopust in od katerih so spominski kapelici, mimo katere pravkar svoji ustreljenih srečnejši od nje, saj vedno pani.

»Grobove imajo in kadar jim je hudo, A kam bo hodila ona, še pred urami nejša na svetu.

»Le kam?« jo grabi jok. Nihi za možev grob ne bo vedela...

13 Kazalca na leseni uri v pisarni Poveljarmerijske postaje se nagibata brez poveljnik privil petrolejko in je v sobi rdečkasto odraža samo razbeljeni gaspenok vsilil k pečici in se ponudil, da bo skrbel

Volitve samoupravnih organov v socialnem zavarovanju

SKUPŠČINA KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV KRANJ

Na podlagi 24. in 25. člena Temeljnega zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja (Ur. list SFRJ, št. 24/65) in 25. čl. Statuta Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, je Skupščina komunalne skupnosti na svoji seji dne 30. 9. 1968 sprejela

SKLEP

o izvolitvi novih članov skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

1. člen

Zavarovanci, zavarovani pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Kranj, ki so po čl. 22 Statuta upravičeni voliti člane skupščine, izvolijo v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, zaradi poteka mandatne dobe polovici članov skupščine, 30 novih članov.

2. člen

Volilne enote po občinah, število delegatov, ki jih zberejo delovne organizacije in število novih članov skupščine, ki jih izvolijo posamez-

ne volilne enote, določi izvršilni odbor skupščine s posebnim sklepom, ki mora biti objavljen v glasilu SZDL za Gorenjsko — Glas.

3. člen

Volitve v skupščino morajo biti izvedene najpozneje do 26. 10. 1968.

Številka: 01/1-2026/1

Datum: 30. 9. 1968

Predsednik skupščine
Korenčan Franc I. r.

SKUPŠČINA KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV KRANJ

Na podlagi 24. člena Temeljnega zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja (Ur. list SFRJ št. 24/65) in 47. in 48. čl. Statuta komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, je Skupščina komunalne skupnosti na svoji seji dne 30. 9. 1968 sprejela:

SKLEP

o razpisu nadomestnih volitev za člane skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

1. člen

V volilni enoti št. 1, ki obsega Bombažno predilnico in tkalnico, določeni s sklepom Izvršilnega odbora Skupščine komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, št. 01/2-1490/1, z dne 2. 9. 1966, v občini Tržič, se izvedejo nadomestne volitve.

2. člen

Zavarovanci, zavarovani pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Kranj, ki so po čl. 22 Statuta upravičeni voliti člane skupščine, izvolijo v tej volilni enoti v Skupščino Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, enega člana, zaradi prenehanja mandata članu te volilne enote.

3. člen

Mandat člana skupščine, ki bo izvoljen na nadomestnih volitvah traja za čas, ki je bil določen prejšnjemu članu, to je dve leti.

Volitve morajo biti izvedene najpozneje do 26. 10. 1968.

Številka: 01/1-2027/1

Datum: 30. 9. 1968

Predsednik skupščine
Korenčan Franc I. r.

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

— Izvršilni odbor —

Na podlagi člena 30, Statuta komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj in po Sklepu o trajanju mandata članov skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, št. 01/2-1480/1 z dne 30. 12. 1966, je Izvršilni odbor skupščine sprejel na svoji seji, dne 25. 9. 1968 naslednji

SKLEP

o volilnih enotah, številu delegatov in številu članov, ki jih izvolijo volilne enote.

OBČINA JESENICE

7 članov skupščine

Volil. enota	Delovna organizacija	Štev. zav.	Štev. deleg.	Štev. član.	
1	Železarna Jesenice	6.449			
	Costinska enota Železar Jesenice	363			
	Počitniška skupnost Alpe-Adria				
	Počitniški dom Mežaklja	3	—		
	Tovarniški komite ZK pri Žel. Jesenice	1			
	IO sindikalna organiz. Žel. Jesenice	4			
	Skupaj	6.820	—	3	
	2	Podjetje za vzdr. prog Jesenice	120	5	
		ZTP — Žel. postaja Jesenice	247	10	
		Sekcija za vleko Jesenice	176	7	
Kom. podj. Ljublj. transport PE Jesenice		180	7		
Carinarnica Jesenice		89	3		
Veterinarska postaja Jesenice		2	1		
Jugošped izpostava Jesenice		8	1		
Ljubljanski dnevnik		3	1		
Interevropa — Jesenice		20	1		
ZTP nadzorništvo za sv. in tk. naprav Jesenice		13	1		
Železniška postaja Vintgar		3	1		
ZZD Ljubljana — OA Jesenice		6	1		
Kompas — poslovalnica Jesenice		9	1		
CP — Delo — Jesenice		1	1		
Zavod za zaposlovanje del. Jesenice		2	1		
Jesenice transport		16	1		
Radio-oddajnik Jesenice		2	1		
Tehnični biro Jesenice		36	1		
Živilski kombinat ŽITO Ljubljana		12	1		
Elita Kranj — poslovalnica Jesenice		3	1		
Beko — poslovalnica Jesenice		5	1		
Feršped — izpostava Jesenice		5	1		
Kombinat Jugoplastika — posl. Jesenice		2	1		
Skupaj	960	50	1		
4	ZD Jesenice	248	10		
	Bolnica Jesenice	334	13		
	Skupščina občine Jesenice	94	4		
	Skupaj	676	27	1	

Volil. enota	Delovna organizacija	Štev. zav.	Štev. deleg.	Štev. član.
	Sola za zdravst. delavce Jesenice	6	1	
	Soc. zavod dr. Fr. Bergelj Jesenice	21	1	
	Stanovanjsko podjetje Jesenice	29	1	
	Osn. šola »Tone Čufar« Jesenice	44	2	
	Osn. šola »Prežihov Voranc« Jesenice	54	2	
	Ljudska knjižnica Jesenice	9	1	
	Gorenjska kreditna banka	26	1	
	SDK Jesenice	24	1	
	Lekarna Jesenice	20	1	
	Posebna šola Jesenice	14	1	
	Gledališče »Tone Čufar« Jesenice	7	1	
	Dom igre in dela »Angelce Očepek« Jesenice	10	1	
	Občinsko sodišče Jesenice	15	1	
	Otroški vrtec »Julke Pibernik«			
	St. sk. Sava Jesenice	11	1	
	Zavarovalnica Jesenice	21	1	
	Planinsko društvo Jesenice	8	1	
	Kinematograf. podj. Jesenice	8	1	
	Obč. zveza za šport in tel. vzg. Jes.	2	1	
	Gimnazija Jesenice	24	1	
	KZSZ Jesenice	27	1	
	KO—OP Kovinska oprema Mojstrana	71	3	
	Stanov. skup. »Sava« Jesenice	2	1	
	Obč. zveza društva prijat. mlad. Jes.	1	1	
	Glasbena šola Jesenice	9	1	
	Športno društvo Jesenice	1	1	
	Planin. društ. Javornik-Kor. Bela	2	1	
	Transjug Jesenice	6	1	
	Transšped Jesenice	6	1	
	Obč. komite ZKS Jesenice	2	1	
	Obč. odbor SZDL Jesenice	3	1	
	Veterinarska postaja Jesenice	2	1	
	Delavska univerza Jesenice	5	1	
	Obč. odbor ZB NOV Jesenice	1	1	
	Obč. komite ZMS Jesenice	1	1	
	Osnovna šola Kor. Bela	38	2	
	Krajevna skupnost Hrušica	2	1	
	Zavod za vzdrž. šport. objektov Jes.	63	2	
	Gostišče »Svoboda« Jesenice	2	1	
	DINOS PE-Jesenice	4	1	
	Trg. podj. Slovenija-šport Jesenice	7	1	
	Trg. mreža PU Standard posl. Jesenice	2	1	
	Tapetništvo Jesenice	5	1	
	Dimnikarsko podjetje Jesenice	11	1	

Volil. enota	Delovna organizacija	Stev. zav.	Stev. deleg.	Stev. član.	Volil. enota	Delovna organizacija	Stev. zav.	Stev. deleg.	Stev. član.
	Trg. podj. »Tobak« Jesenice	24	1			Lesna industrija Kranj	211	8	
	Stan. skupnost Plavž Jesenice	1	1			»Iskra« tov. polprevodnikov Kranj	38	2	
	Stan. skupnost Javornik-Kor. Bela	2	1			»Iskra« nabav. org. Kranj	74	3	
	Kristal Ljublj. delav. Jesenice	2	1			Zasebni sektor — delavci	571	22	
	Obč. sind. svet Jesenice	3	1			Skupaj	1.259	50	1
	»Alpina« Žiri, prod. obutve Jes.	3	1		8	Industr. bombažnih izd. Kranj	629	15	
	Varst. vzg. ust. »Cilke Zupančič«					»Standard« Kranj	342	14	
	Koroška Bela	4	1			»Exoterm« kem. tovarna Kranj	77	3	
	Skupaj	1.341	83	1		»Vodovod« komun. podj. Kranj	68	3	
6	Vatrostalna Zenica	85	3			Skupaj	1.116	45	1
	CP Gorenjski tisk Kranj, obrat II.	12	1		10	»Merkur« Veleželez. Kranj	219	9	
	Komunalno podjetje Jesenice	209	8			Elektrotehna, trgovina Kranj	8	1	
	Tobač. tov. Lj. PE Gorenjska Jes.	12	1			Gostinsko trg. pod. »Central« Kranj	173	7	
	Podj. za PTT promet Kranj, PE Jes.	39	2			Modna oblačila Kranj	10	1	
	Prehrana izvoz, uvoz Lj. skl. Jes.	45	2			»Pekarna« Kranj	101	4	
	Dom upokojencev Jesenice	1	1			Restavracija »Iskra« Kranj	81	2	
	Naravno zdravil. »Triglav« Mojstrana	19	1			Semenarna Ljublj. — Naklo	3	1	
	Žičnica »Vitranc« Kranj. gora	14	1			Slovenija-avto Kranj	14	1	
	Podj. za urej. hodur. Kr. gora	26	1			»Elita« trg. podj. Kranj	60	2	
	Osn. šola Mojstrana	17	1			»Živila« Veletrg. Kranj	401	16	
	Osn. šola Kranjska gora	19	1			»Žito« živil. kombinat Kranj	67	2	
	Klim. zdrav. »Fr. Rozman« Gozd Mart.	3	1			»Kokra« veletrgovina Kranj	200	8	
	Stacionar za tuber. »Sonja Marinkovič«					»Chemo« poslovalnica Kranj	10	1	
	Mojstrana	5	1			»Sava« del. restavracija Kranj	25	1	
	LIP Bled, obrat Mojstrana	55	2			Dom na Jezerskem, gostinstvo	20	1	
	Planin. društvo Dovje-Mojstrana	8	1			Gorenjska oblačila Kranj	125	5	
	Počit. dom »Mecenov gaj« Gozd Mar.	2	1			»Prehrana« trgovina Kranj	25	1	
	SAP Ljublj. — penzion Porentov dom					»Astra« poslovalnica Kranj	20	1	
	Kranjska gora	8	1			»Borovo« trg. čevljev Kranj	4	1	
	Turistično društvo Kranjska gora	8	1			»Alpina« trg. čevljev Kranj	6	1	
	Gostišče »Pri Potokarju« Dovje	2	1			»Delo« ČP Kranj	4	1	
	Planinsko društvo Kr. gora	2	1			»Varteks« trgovina Kranj	3	1	
	Podj. »Vino« Kranj skl. Kr. gora	2	1			»Peko I.« trg. čevljev Kranj	3	1	
	Subotičko dečje odmaralište Kr. gora	2	1			»Peko II.« trg. čevljev Kranj	4	1	
	PD Ljublj. matica-Triglav. dom na					Skupaj	1.586	70	1
	Kredarici	6	1		12	Tekstilni šolski center Kranj	258	10	
	Veletrg. »Živila« Kranj, ekon.					Delavska univerza Kranj	17	1	
	enota Škrlatica Kr. gora	26	1			Osnovna šola Preddvor	30	1	
	Petrol Bencinski servis Kr. gora	8	1			Osnovna šola »Stane Zagar« Kranj	48	2	
	Kompas poslovalnica Podkoren	1	1			Osnovna šola »Stanka Mlakarja«	34	1	
	Kompas Motel Kranjska gora	14	1			Osrednja knjižnica OS Kranj	25	1	
	ŽP Slov. Javornik	16	1			Poklic. šola za soboplesk. Kranj	7	1	
	Osnovna šola Žirovnica	23	1			Osn. šola »Simon Jenko« Kranj	64	2	
	Elektro Žirovnica	134	5			Mlekarski šolski center Kranj	9	1	
	Kraj. skupnost Žirovnica	3	1			Osnovna šola Cerklje	43	2	
	Savska elekt. HE Moste Žirovnica	43	2			Osn. šola »Fr. Prešeren« Kranj	70	3	
	Planika ind. komb. za izd. in pred.					Glasbena šola Kranj	10	1	
	usnja in g. Kranj	72	3			Višja šola za org. dela Kranj	32	1	
	Zasebni sektor	332	13			Šolski center Kranj — Iskra	70	3	
	Skupaj	1.273	66	1		Gimnazija Kranj	33	1	
7	Upokojenci:					Ekonomsko-administr. center Kranj	26	1	
	— Jesenice	1.327	13			Dom šolske mladine Kranj	7	1	
	— Javornik	624	6			Osn. šola »Lucijan Seljak« Kranj	79	3	
	— Žirovnica	279	3			Gorenjski muzej Kranj	16	1	
	— Mojstrana	231	2			Posebna osnovna šola Kranj	14	1	
	— Kranjska gora	219	2			Osnovna šola Predoslje	24	1	
	— Rateče-Planica	89	1			Osnovna šola Jezersko	6	1	
	Skupaj	2.768	17	1		Letalsko modelarska šola	1	1	
						Prešernovo gledališče Kranj	5	1	
						Šol. center za blagovni promet Kranj	11	1	
						Zavod za prosv. pedagog. službo Kranj	15	1	
						Šola za kovinsko elektro stroko Kranj	12	1	
						Tehnična čevljarska šola Kranj	2	1	
						Obč. zveza za telesno kult. Kranj	5	1	
						Zavod za spomen. varstvo Kranj	5	1	
						Center za soc. delo Kranj	8	1	
						Vzgojno varstveni zavod Kranj	53	2	
						Skupaj	1.039	51	1
OBCINA KRANJ — 11 članov skupščine									
1	»Iskra« Kranj	4.207	1	1					
2	»Tekstilindus« Kranj	3.204	—	2					
4	»Sava« tov. gume Kranj	1.863	—	1					
6	Elektro Kranj	95	4						
	»Gorenjski tisk« Kranj	173	7						
	»TOSO« Kranj	81	3						
	»Iskra« Zavod za avtomat. Kranj	16	1						

Volil. enota	Delovna organizacija	Stev. zav.	Stev. deleg.	Stev. član.	Volil. enota	Delovna organizacija	Stev. zav.	Stev. deleg.	Stev. član.
14	Skupščina občine Kranj	171	7			ZTP Postojna obrač. sektor Nova Gor.	30	1	
	Kom. zavod za soc. zavar. Kranj	99	4			Salon Nada Radovljica	15	1	
	Društvo upokojencev Kranj	3	1			Petrol servis Radovljica	10	1	
	Obč. komite ZKS Kranj	4	1			Mesarsko podjetje Radovljica	56	2	
	Okrožno javno tožilstvo Kranj	8	1			Tobačna tov. PE Gor. Kranj	8	1	
	Okrožno sodišče Kranj	11	1			PD Ljubljana — Matica	12	1	
	Obč. sindikalni svet Kranj	8	1			»Peko« Radovljica	2	1	
	Sportno društvo »Triglav« Kranj	5	1			Državna založba Slov. — Radovljica	2	1	
	IS skup. SRS Ljublj. — Brdo	22	1			»Iskra« Lipnica	164	6	
	IS skup. SRS Ljublj. — Strmol	11	1			»Iskra« Otoče	337	13	
	Občinsko sodišče Kranj	31	1			Gor. kreditna banka Radovljica	21	1	
	Obč. javno pravobran. Kranj	3	1			Skupaj	1.732	71	1
	Gorenjska kreditna banka Kranj	54	2		3	Tov. šport. orodja Elan Begunje	598	25	
	SDK Kranj	110	4			Tovarna »Sukno« Zapuže	215	9	
	Jugosl. rdeči križ Kranj	2	1			KZ »Jelovica« Radovljica	69	2	
	Zavarovalnica Kranj	62	2			Vzgojni zavod Kamna gorica	31	1	
	Občinski strelski odbor Kranj	1	1			TP »Kokra« posl. Radovljica	6	1	
	Varnost Ljubljana — Kranj	53	2			Osnovna šola Lipnica	18	1	
	Zveza mladine Slovenije — Kranj	2	1			Otroški vrtec Kamna gorica	1	1	
	Združenje borcev NOV Kranj	2	1			Otroški vrtec Kropa	2	1	
	Gor. turist. zveza Kranj	2	1			Obč. sind. svet Radovljica	3	1	
	Gorenjski sejem Kranj	3	1			Obč. odbor RK Radovljica	1	1	
	Zavod za zaposl. delavcev Kranj	23	1			Hotel »Podvin« Radovljica	29	1	
	Zveza ribiških družin Kranj	3	1			Inženirski biro Elektro projekt Lj.—Bled	1	1	
	Zavod za požar, in reš. sl. Kranj	41	2			LIO Bled — Podnart	65	2	
	Planinsko društvo Jezersko	1	1			Poč. zveza Jug. glavni odbor Sl. Lj.	2	1	
	Turistično društvo Kranj	2	1			»UKO« Kropa	46	2	
	Zavod za vzdr. tel. vzgoj. objektov Kr.	16	1			Veterinarska postaja Radovljica	5	1	
	Keglj. klub »S. Jenko« Podreča	1	1			Bolnica Begunje	154	6	
	Služba pravne pomoči Kranj	2	1			Zveza kult. prosv. org. Radovljica	1	1	
	Pogranično poverjeništv. Jezersko	33	1			»Kino« Radovljica	1	1	
	Obč. javno tožilstvo Kranj	3	1			Jugotehnika — Ljubljana	1	1	
	Klub gospodarstvenikov Kranj	1	1			»Amira« trgovina Radovljica	1	1	
	Avto-moto društvo Kranj	12	1			ObLO Ljublj. Šiška — Počit. dom	1	1	
	Lovska zveza Kranj	1	1			Knjigovoznica Radovljica	18	1	
	Lovska družina Sorško polje — Kranj	1	1			Skupaj	1.279	63	1
	Združenje VVI Kranj	2	1		5	Kovinska delavnica Bled	32	1	
	Telesno vzgojno društvo Kranj	1	1			Turistično društvo Bled	3	1	
	Zavod za mednar. teh. sodel. Kranj	12	1			»Vodovod« Bled	15	1	
	Krajevna skupnost Goriče	1	1			»Elita« Krojaštvo Bled	15	1	
	Generalturist Zagreb—Kranj	1	1			Elektro-radio, Bled	20	1	
	Svet krajev. skupnosti Predoslje	1	1			Trg. podj. »Specerija« Bled	107	4	
	Krajevna skupnost Preddvor	1	1			Osnovna šola Bled	43	2	
	Komanda vojnega odseka Kranj	4	1			Gozd. kmet. zadruga Bled	33	1	
	Prjektivni biro Kranj	33	1			Zavod za urbanizem Bled	13	1	
	Podj. za stanov. komun. gosp. Kranj	34	1			Regatni odbor Bled	1	1	
	Zavod-invalidske delavnice Kranj	84	1			»Borovo« prodajalna Bled	3	1	
	»Adria-avio promet« Kranj	32	1			Ljubljanske mlekarne Bled	6	1	
	»Kompas« Ljubljana-Kranj	4	1			IS skup. SRS Bled, Pokljuka	20	1	
	»Engineering« Kranj	23	1			Vojno odmaral. Sloboda-Bled	25	1	
	»Ljublj. dnevnik« posl. Kranj	2	1			LIO — Rečica, Bled	214	8	
	Skupaj	1.045	69	1		Hotel »Jelovica« Bled	139	5	
						Zavod za gojitev divjadi Bled	21	1	
						Hotel »Triglav« Bled	19	1	
						Gostišče »Mlino« Bled	11	1	
						Planinsko društvo Gorje	7	1	
						LIP Bled	48	2	
						Javna knjižnica Bled	3	1	
						Trg. podj. »Peko« Bled	2	1	
						Varstveno vzg. ustanova Bled	5	1	
						Turist. društvo Vintgar - Gorje	3	1	
						Odkupno podj. »Surovina« Bled	1	1	
						Kom. banka - Poč. doma Ljublj. Bohinj	1	1	
						Osnovna šola Gerje	25	1	
						Ribiška družina Bled	1	1	
						Transturist Škofja Loka - Bled	196	3	
						Turistično društvo Begunje	3	1	
						ObLO Gasilska zveza Radovljica	2	1	
						Vinogradar »Vis« — Bled	1	1	
						Hotel »Lovec« Bled	21	1	
						Gradbeno podjetje Bohinj	83	3	
						Kom. podjetje Boh. Bistrica	37	2	
						Transturist Škofja Loka — Hoteli Bohinj	114	5	
						Cevlj. »Triglav« Bohinj	5	1	
						Skupaj	1.300	68	1
16	Upokojenci:				7	Veriga — Lesce	1.049	—	1
	— Kranj	3.604	24						
	— Cerklje	191	2						
	— Naklo	295	2						
	— Preddvor	258	2						
	— Predoslje	185	2						
	— Zabnica	292	2						
	Skupaj	5.136	36	2					
	OBČINA RADOVLJICA — 5 članov skupščine								
1	Gozdno gospodarstvo Bled	575	23						
	Posl. združenja Transp. biro Radov.	35	1						
	SGP »Gorenje« Radovljica	290	12						
	Kemična tovarna Podnart	132	5						
	Okovje — Kamna gorica	43	1						

Volil. enota	Delovna organizacija	Štev. zav.	Štev. deleg.	Štev. član.
9	Upkojenci:			
	— Radovljica	853	9	
	— Bled	649	7	
	— Bohinjska Bistrica	206	2	
	— Gorje	378	4	
	— Kropa	226	2	
	Skupaj	2.312	24	1

OBČINA SKOFJA LOKA

— 5 članov skupščine

1	Gorenjska predilnica Skofja Loka	680	25	
	»Sešir« Skofja Loka	243	9	
	»Sešir« prodajna mreža	1	1	
	»Kroj« Skofja Loka	126	5	
	»Odeja« Skofja Loka	10	4	
	Skupaj	1.140	44	1
3	LTH — Skofja Loka	973	30	
	»Elra« — Skofja Loka	367	14	
	Solski center za kovin. stroko	6	1	
	ZHT pri LTH Skofja Loka	36	2	
	Instalacije Skofja Loka	31	1	
	Skupaj	1.413	48	1

5	»Transturist« Skofja Loka	352	14	
	Dimnikarsko podj. Skofja Loka	12	1	
	Pekarna in slaščičarna Skofja Loka	58	2	
	Progovni odsek Skofja Loka	82	3	
	Državna založba Slov. — Skofja Loka	3	1	
	Semenarna Skofja Loka	3	1	
	»Avtokovinar« Skofja Loka	70	3	
	»Petrol« Skofja Loka	11	1	
	Peko« Skofja Loka	2	1	
	Koteks-Tobus Skofja Loka	4	1	
	Delavska menza Skofja Loka	3	1	
	Veletrgovina Skofja Loka	217	8	
	»Merkur« Skofja Loka	12	1	
	»Železnina« Skofja Loka	40	2	
	»Dinos« Skofja Loka	35	1	
	DOM Ljubljana — Skofja Loka	8	1	
	»Krona« Skofja Loka	54	2	
	Železniška postaja Skofja Loka	16	1	
	Prodajalna »Alpina« Skofja Loka	4	1	
	»Vino« Kranj — Skofja Loka	2	1	
	Tobak — Skofja Loka	16	1	
	»Lesnina« Skofja Loka	5	1	
	Tobač. tovarna skladišče Skofja Loka	4	1	
	Prodajalna »Borovo« Skofja Loka	3	1	
	Kokra Kranj, posl. Skofja Loka	4	1	
	Komunalni servis Gor. vas	10	1	
	»Usluga« Poljane	24	1	
	»Bistra« Skofja Loka	36	1	
	Ljudska restavracija Skofja Loka	10	1	
	»Prehrana« Ljubljana — Skofja Loka	15	1	
	»Termopol« Sovodenj	44	2	
	Obrtno kovaštvo Hobovše	5	1	
	Obrtno čevljarstvo Sovodenj	25	1	
	»Galant« Skofja Loka	1	1	
	Stan. podjetje Skofja Loka	11	1	
	D Skupaj	1.201	63	1

7	Gorenjska kreditna banka Skofja Loka	23	1	
	Lekarna Skofja Loka	12	1	
	PTT Skofja Loka	37	2	
	Dijaški dom Skofja Loka	28	1	
	Občinsko sodišče Skofja Loka	11	1	
	SDK Skofja Loka	15	1	
	Planinsko društvo Skofja Loka	1	1	
	Gimnazija Skofja Loka	19	1	
	Skupščina občine Skofja Loka	77	3	
	Glasbena šola Skofja Loka	4	1	
	Zdravstveni dom Kranj — Skofja Loka	86	1	
	Zavod službe pravne pomoči Skofja Loka	2	1	
	Osnovna šola Trata	37	2	
	Posebna osn. šola Skofja Loka	5	1	
	Osnovna šola Skofja Loka	61	2	
	TVD Partizan — Gor. vas	1	1	
	Obč. odbor RK Skofja Loka	1	1	
	Obč. sind. svet Skofja Loka	3	1	
	Kino »Sora« Skofja Loka	1	1	
	Obč. komite ZMS Skofja Loka	1	1	
	Obč. odbor SZDL Skofja Loka	4	1	
	Loški muzej Skofja Loka	4	1	
	Delavska univerza Skofja Loka	2	1	

Volil. enota	Delovna organizacija	Štev. zav.	Štev. deleg.	Štev. član.
	Ljudska knjižnica Skofja Loka	2	1	
	Veterinarska postaja Skofja Loka	5	1	
	Obč. komite ZKS Skofja Loka	1	1	
	Osnovna šola Poljane	22	1	
	Osnovna šola Gorenja vas	34	1	
	Zveza združenj borcev NOV Šk. Loka	2	1	
	Turistično društvo Skofja Loka	1	1	
	Center za rehabilitacijo in varstvo slepih Skofja Loka	94	4	
	Komanda vojnog okruha Skofja Loka	2	1	
	Planinski dom PD Litostroj	2	1	
	Kraj. skupnost Skofja Loka	1	1	
	Prostov. gasil. društvo Skofja Loka	2	1	
	Računski center Skofja Loka	9	1	
	Inštitut za tehnologijo Gorenja vas	33	1	
	Prost. gasil. društvo Trebija	1	1	
	Cevljarna »Ratitovec«	79	3	
	»Tehtnica« Železniki	91	4	
	»Sora« trg. podj. Železniki	39	2	
	Krajevna skupnost Železniki	4	1	
	Lovska družina Železniki	1	1	
	Osnovna šola Železniki	45	2	
	Slovenija vino Železniki	1	1	
	DOM — Oprema Železniki	32	1	
	Zasebni sektor (delavci)	409	12	
	Skupaj	1.347	73	1
8	Društvo upokojencev	2.560	25	1

OBČINA TRŽIČ — 2 člana skupščine

1	BPT Tržič (1 član za 2 leti - nadom. vol.)	1543	—	1
2	»PEKO« tovarna obutve Tržič	1161	—	1
4	ZLIT Tržič	206	8	
	Gozdno gospodarstvo Tržič	118	4	
	Komunalno podjetje Tržič	71	3	
	Avtooprema Tržič	42	2	
	Tovarniška menza »Peko«	4	1	
	Osnovna šola Heroja Bračiča	37	1	
	Obč. sind. svet Tržič	2	1	
	Glasbena šola Tržič	4	1	
	Skupščina občine Tržič	44	2	
	Osn. šola Heroja Grajzerja	39	2	
	Osnovna šola Križe	19	1	
	Gostinsko podjetje Tržič	27	1	
	Dom oskrbovancev Tržič	3	1	
	Vzgojno varst. ustanova Tržič	20	1	
	Mesarsko podjetje Tržič	53	1	
	Lekarna Tržič	5	1	
	»Zelenica« gost. podj. Tržič	24	1	
	Kleparstvo, vodne inst. Tržič	26	1	
	Vino — skladišče Tržič	2	1	
	»Tobak« — trg. podj. Tržič	7	1	
	Dimnikarsko podjetje Tržič	4	1	
	IS skup. SRS Bistrica	3	1	
	»Oblačila Novost« Tržič	69	3	
	Servisna pralnica Tržič	4	1	
	Planinsko društvo Tržič	6	1	
	Delavska univerza Tržič	3	1	
	Občinska ljudska knjigarna Tržič	21	1	
	»Peko« prodaj. obutve Tržič	3	1	
	»Dinos« posl. Tržič	1	1	
	Avto-moto Tržič	4	1	
	Kmetijska zadruga Tržič	15	1	
	Obč. odbor SZDL Tržič	1	1	
	Občinski komite ZKS Tržič	2	1	
	Občinski komite ZMS Tržič	—	—	
	»Kino« Tržič	3	1	
	Svet svobod. in pros. društev	1	1	
	Drž. založba Slovenije Tržič	3	1	
	Turistično društvo Tržič	2	1	
	Elektroteh. podj. Kranj posl. Tržič	1	1	
	Obč. zveza za telesno kult. Tržič	1	1	
	Posebna šola Tržič	5	1	
	Krajevna skupnost Leše	1	1	
	Veterinarska postaja Tržič	1	1	
	Zasebni sektor (delavci)	127	5	
	Skupaj	1.017	59	1

Številka: 01/1-2025/1

Datum: 25. 9. 1968

Predsednik Izvršilnega odbora
skupščine komunalne skupnosti
socialnega zavarovanja delav-
cev Kranj
DANTE JASNIČ I. F.

Koparjenje na Jelovici in okrog nje (4)

Prhavco je treba zmešati z drugo prstjo, ki je pripravljena ob kopi, in s tem kopo ponovno zasuti. Vse to se ponavlja toliko časa, dokler ni vsa kopa ponovno zasuta. Potem jo je treba pustiti čez noč, da se pošteno ohladi. Za vse to delo potrebuje oglar: lopato, lesene grablje, lesene vile in štorovnik, tj. na drugo nasajen železen kavelj za kopanje oglja in prsti, razen tega pa še vsaj dva koša za prenašanje oglja v kolpern.

Seveda pa je s pospravljanjem bolje nekoliko počakati, da se oglje pošteno pogasi in ohladi. Voda ni primerna za gašenje, ker le navidezno pogasi; čez nekaj ur oglje rado ponovno zažari. Razen tega pa gašenje z vodo drobi oglje v prst pa še do paro se lahko opečeš. Gašenje oglja je zelo zelo težavno delo. En sam človek nič ne opravi. Zgodilo se je že, da je kopar, ki je — nepreviden — zapustil kolpern ne dovolj ohlajenega oglja od dveh ali celo treh kop našel le še pogorišče. Tako je na primer Nežinemu Matevžu v kolpernu zgorelo vagon oglja. Jamniški mežnar je nekoč opolnoči klical ljudi

na pomoč, ker mu je gorelo oglje. Nofinca iz Podblice pa je para tako opekla, ko je gasil goreče oglje z vodo, da je zaradi tega umrl.

Ni čudno torej, če so si koparji izbrali za svojega zaščitnika sv. Florijana, na čigar praznik ni noben kopar delal. Je že tako uredil, da na ta dan ni imel zakurjene kope. Podobno je bilo tudi na veliki šmaren in na dan sv. Roka. Po teh praznikih pa, ko je bil dan še dolg in vreme lepo, je bilo navadno največ kop v ognju. Sicer pa so po malem kuhali oglje vse leto, največ poleti.

Ceprav težavno, je bilo delo koparjev tudi zanimivo. Zvečer so si v koči imeli veliko povedati o strahovih, divjem možu, vedancih, divji jagi, s katerimi so se spopadali koparji, itd.

»Tudi jaz sem že imel opravka s strahovi,« pripoveduje Polde Kordež. »Ko mi je bilo štirinajst let, mi je umrl oče in sem moral sam kuhati oglje. Dve leti po očetovi smrti sem kuhala kopo na Čiševcu, približno uro hoda od moje kope pa sta pod Lomom kuhala kopo Lenartov Janez in Nežin Ma-

tež. Takrat se je ravno oženil Hribovc iz Nemilj, ki je bil tudi kopar. Vse okoliške koparje je povabil, naj pridejo zaplečvat. Za take reči sem bil jaz seveda še premlad, saj še nisem imel »cegelca« za na »štelengo«. Zato sta me prišla Janez in Matevž prosit, naj bi popazil čez noč še na njuni kopi. Jasno, da sta šla na »ofcete« brez očetove vednosti. Doma sta vzela »zakmašno« obleko in sta se preoblekla kar v bajti. Ko je šlo je proti polnoči in ko je bilo treba bukati, sem se napolil najprej k Janezovi kopi. Skovikanje sov in čukov, ki sem jih motil s svojo lučjo, me je spominjalo na strahove. Bil sem že na vzpetini nad kopiščem in pogledam, če že ni morda kaj v ognju, kar bi se ponoči še posebno hitro opazilo. Ognja sicer ni bilo, pač pa se je kopa že močno kadila — znak, da je že skrajni čas za zabukanje. Tedaj pa zaslišim od Janezove bajte čudno ropotanje in butanje. Vsi lasje so mi šli pokonci, saj si nisem in nisem mogel razložiti, kaj naj to pomeni. Takih molitvic, kot so jih znali stari koparji za

odganjanje strahov, pa tudi nisem znal. Kar bo pa bo, pravim sam pri sebi in posvetim skozi odprta vrata v bajto. In to, kar mi je poglavo tak strah v kosti, ni bilo nič drugega kot ovca z mladici, ki so se veselo prerivali po pogradu in se z buticami zadevali v steno. Ko sem potem le uredil kopo, sem jo mahnil proti Matevževemu kopišču. Iz bajte pa spet: škreb, škreb, cin, cin... No, če me prvi strah ni požrl, me tudi drugi ne bo, si rečem sam pri sebi in posvetim, kaj naj bi spet bilo. Pa zagledam mastnega povha, ki je skakal po povhah. Matevž si je namreč skuhal žganec, ki jih je s kislim mlekom povečerjal, za pomivanje pa že ni bilo več časa. Res je, da sem tudi Matevžev kopo obukal, vendar moram priznati, da sem hlače le imel nekoliko osmojene.

Razumljivo, da sem bil o svojih nočnih doživetjih previdno tiho, da se mi koparja ne bi smejala. Hribovčeve »ofcete« pa sem bil le dežežen, saj sta mi oba prinesla bobbe in potico. Janez pa je potem še lep čas pobiral s pograda nekaj fižolu podobnega...«
Drva za domačo porabo je

najbolje sekati od sv. Marjete (20. julija) do malega šmarna (8. septembra), razen tega pa v tem času le po polni luni in do zadnjega kraja. V tem času posekana drva bodo bela, lahka in rada bodo gorela. Če pa hočeš imeti lepo ženo, jih sekaj, ko listje poganja in ko odpada. Žena bo morala namreč venomer pihati v ogenj, pa bo zato lepo rdeča in okroglična.

O spraviu oglja — Sledovi nam kažejo, da je bilo v kroparski okolici v prejšnjih stoletjih okoli 400 kopišč: na Jelovici, v Kroparski gori, na Plankariji, na Tanovcu, pod Milim pogledom, pod Raco, za Bariglo, na Češkem hribu in še pod Mohorjem in drugje. Iz teh krajev so nosili ali vlačili oglje za kroparske in kamnogiške plavže. Zakaj kabarneli (ednina: kabarnov), fužine, fužinice in vigenjci so morali imeti vedno dovolj oglja na zalogi. Po težko prehodnih stezah so oglje prenašali v nekakšni krošnji z naramnicami, ki je segala čez glavo tako, da je bilo del tovara na glavi, del pa na hrbtu.

Leopold Kordež
Justin Ažman
(Naprej prihodnjič)

in razcestja
ina
166

je otrok sam. »Pustite
bajte otrok?«
kriki odpirajo vrata
strelili moža Italijani.
po glasu.
sebi!
atka ustavi, ko stopi
hišo. »Ne skrbi, Ana!
am jo ženejo.
Zefka je poskrbela.
vrnejo k možu. Sele
so ji ustrelili moža.
in mu segla v roko.
je bila tisti dan po
ed dopustniki, ki so
vas doživljala grozo
leč daleč, čeprav je
am za moža, ki so
a samo še imena v
Ta hip se ji zdijo
so nesrečniki poko-
lahko jokati k njim.«
ečna žena, najsrč-

samo v mislih in po udarcih, ki so že zdavnaj, vsaj tako se mu dozdeva, odbili polnoč. Čas prekleto počasi teče, ker poveljniku ni do pogovora, marveč se je zleknil kar na klop, seveda, pregrnjeno z debelim kocem. Videti je, da Uršičevi in drugi Borjanci z župnikom vred, o katerih je na dolgo in široko pripovedoval, poveljnika ne zanimajo, čeprav bi morali zanimati slehernega orožnika, saj so na primer Uršičevi od najstarejše babnice in njenega sina, sedanjega gospodarja, pa do deklet in dezerterja, ki ga bodo žandarji vsak hip pripeljali, sami veleizdajniki cesarstva. Starega Uršiča so sicer že imeli nekaj časa v zaporu, a so ga izpustili.

»Jaz sem ga prijavi, gospod poveljnik! To morate izvedeti. Nisem ga prijavi brez vzroka. Dokaz je dezertjer, ki so ga ustrelili. In dokaz bo tudi drugi, ki mora po moje ta hip že biti v rokah pravice in ki ga bodo kmalu pripeljali. Dva dezerterja, pomislite, a ga izpuste, mene pa (to mora poveljniku zacementirati v možgane)... mene pa so oblatili z lažnikom! Vidite, kakšno krivico sem doživel. Tudi to, mislim bi morali zapisati v prijavo in terjati, da mi okrajna oblast vrne čast in zaupanje, ki so mi ju vzeli. Boste to zapisali, da ne boste pozabili.«

Poveljniku je starčevega gobeždanja že dovolj.

»Zapisal sem, kar je bilo potrebno! Ali mislite, da sem Finžgar in da bom napisal cel roman o nekakšni zagamani Borjani in zagamanih Borjancih,« je poveljniku že dolgo žal, ker je tega prokletega Judeža in vsiljivca pridržal v pisarni in ga ni raje vtaknil v zapor, kjer naj bi počakal, dokler se oddelek ne bi vrnil, in tam tudi ostal, če se bodo vrnil praznih rok.

»Ne prosim vas, da bi pisali na dolgo in široko. Samo nekaj besed... Vidite, v gnojnico so me povaljali...«

»V gnojnico? Ho, sem si mislil. Zato zaudarjate kakor leviatan,« postaja poveljnik ujedljiv, obenem pa res začuti v nosnicah nekakšen zoprni smrad.

»Nisem mislil dobesedno, gospod poveljnik...«

Toda poveljnik se za Kraguljevo razlago ne zmeni.

»Smrdi, zares smrdi... kakor... kakor...« se dvigne s klopi in glasno vohlja, da bi ugotovil, odkod prihaja zoprni smrad. »Petrolejš? Ne, ni smrdljivka,« voha oprog petrolejke. »Nekaj drugega je... Najbrž res vi,« zapiči pogled v Kraguljevo senco pri gašperčku, »tako gromozansko zaudarjate po izparjevanju!«

»Mogoče res, gospod poveljnik,« postaja Kragulj plah. »Moker sem bil. Do kože moker! Se zdaj puhti iz mene...«

»Ne, ne! To ni smrad po izparjevanju,« poveljnik odviije plamenček petrolejke, dokler v razredčenem mraku ne zagleda spečega psa. »Tale mrcina, tale leviatan smrdi.«

»Ni leviatan, gospod poveljnik, marveč Kadorna!«

»Cadorna?«

»Kadorna, gospod poveljnik,« pritrdi Kragulj in misli, da bo lahko tudi s te plati dokazal svoje domoljubje in sovraštvo do italijanskega sovražnika, a mu poveljnik ne pustj do besede.

»Smrad za Cadorno se je že pred letom izpuhtel. Toda, tale leviatan...«

»Seveda, moker je bil! Pravkar tako moker kakor jaz, gospod poveljnik!«

»In jaz že ves čas voham vas in psa. Ven s prekleto mrcino,« se požene proti psu, kakor da ga bo brnil.

»Ne, preblizu, gospod poveljnik!« zgrabi Kragulj psa za ovratnico. »Hud pes je! Lahko bi vas popadel!«

»Ven z njim! In vi prav tako!«

»V veži je mraz, gospod poveljnik.«

»Ven!«

»Se vedno sem moker.«

»Ven, sem rekel,« se poveljnik ne zmeni za proseč kmetov pogled, s katerim bi mu najbrž rad povedal, da bi psa že privezal kje zunaj, sam pa bi rad ostal tu, ker je star, prezebel in sploh se po vsej tej naporni poti počuti slabo, saj je bled, to poveljnik šele zdaj opazi, kakor kak mrlič. Morda bi se ob tem obrazu premislil in dovolil ostati Kragulju v pisarni, a mu je pogled obstal na meštu, s katerega se je dvignil pes in renčec sledil gospodarju. »Svinja prekleta,« ga tista reč na tleh vrže iz kože. »Saj to je drek, pasji drek!«

Kragulj se obrne in pogleda.

»Za božjo voljo, Kadorna, kako si se posvinjal,« ošteva psa, ki se prav tako zasuče in se pripravlja, da bi popadel poveljnika. »Kuš, Kadorna!« Kragulj krcne psa. »Ne zamerite mu, gospod poveljnik,« se opravičuje. »Pes ne pozna šarž. Zanj sem general samo jaz, saj razumete. Takoj bom počedil za njim. Takoj! Samo metlo in lopatico mi pokažite!«

»Kaj metlico, kaj lopatico?« ga ujedljivo oponaša poveljnik.

»Poribali boste! Pri priči boste poribali pisarno, da bi človek lahko jedel s tal, verstanden?«

»Jawohl!« odgovori Kragulj, ki ga je vrgla pokonci vojaška beseda, po vojaško, v obeh pa mu zamigota pasje vdan in ponižen sijaj. »Poribal bom. Poribal, kakor ukazete! Vem, kako je treba. Nekoč sem bil sam vojak! In z menoj šarži niso imeli nikoli težav. Vsi od kaprola do hauptmanna so bili z menoj zadovoljni... Ja, ja, ljubil sem čistočo in red! Ja, ja, nisem bil lenuh in zmuznč kakor drugi,« govori Kragulj, ko odhaja za poveljnikom po čeber, cunje in krtačo. »Hoteli so me celo povišati v kaprola, kakor sta kaprola moja sinova, a smo dobili novega hauptmanna, ta pa me je izbral za svojega pufleka. To je več kakor kaprol, mi je rekel. No, in tako sem postal puflek pri gospe, gospa hauptmannova, hk, hk, hk,« se odkašljuje hripav od utrujenosti, »hk, ta... ta pa je bila huda in divja, hk, hk, hušja od najbolj nasajenega kaprola. Ja, ja, zato pa znam čistiti. Videli boste, hk, hk, hk... videli...« privezuje psa in nato seže po smetiščnici in metli. »Najprej bom pospravil tisto nesnago, hk!«

Poveljnik se ne zmeni za Kraguljevo besedičenje.

»Ven nesite prekleto drek!« revskne, ker se je Kragulj, ko je pometel, ustavil s smetiščnico tik pred njim, kakor da ne ve, kje je zunaj. »Ven, v latrino, pravim!«

Rezija — Deveta dežela

Kot za prejšnjega o rojakih iz Kanalske doline, je tudi za ta zapis dal pobudo nedavni festival slovenskih ljudskih noš v Kamniku. Tjakaj je prišlo namreč poleg drugih skupin iz matične dežele in iz slovenskega zamejstva, tudi močno (42' oseblj) zastopstvo vrlih Rezijanov. In ker sem bil pred nekaj meseci z večjo skupino gorenjskih kulturnikov sam v njihovi skrivnostni dolini — me je preblisnila misel, da so nam zdaj Rozujanovi (kot sami sebe imenujejo) obisk vrnilli...

LJUDSKA NOSA

O Reziji, delu naše Beneške Slovenije, smo v Glasu že pisali (19. junija t. l.), o njihovi noši pa še ne. Kajti ob našem obisku Rezije je nismo imeli prilike videti, opisi v starejši literaturi pa so močno skopi in nejasni, tako pri Simonu Rutarju kot pri Albertu Siču.

Tembolj so se mi zazdeli ti opisi negotovi, ker govore kar povprek o noši Beneških Slovencev, ne pa o noši posameznih regij. Saj tudi pri nas, v matični deželi, ne moremo govoriti o neki enotni ljudski noši; pač pa le o gorenjski, belokranjski, tržaško-okoliški in pod. In celo pri gorenjski noši so velike razlike, npr., med blejsko in nošo iz ljubljanske okolice. Prav tako ne moremo govoriti o neki enotni noši naših Korošcev; tudi tam so velike razlike med nošo ljudi iz Roža in bližnje Ziljske doline.

Smemo si torej zares šteti v srečo, da smo mogli 1. septembra t. l. videti v Kamniku Rezijane in Rezijanke v njihovih zanimivih nošah. Na svoje oči — kar edino nekaj velja! Zato jo moremo zdaj tudi opisati:

Rezijani — nosijo temne (črne, temno zelene, temno modre ali temno vijoličaste) hlače, ki pa segajo do podkolena, spodaj nekoliko zožene, z dvema gumboma ob straneh;

meča jim pokrivajo bele, pletene nogavice na »buelje« in z belimi cofki ob strani, čevlji so nizki, s posrebrno sponko;

telovnik je zametast, črne ali kake druge temne barve, obrobjen z živobarvno svilo, zapet s srebrnimi gumbi v enem ali dveh redev, sega visoko, pod vrat, v spodnjem žepu je zatakajena lepo zložena pisana ruta;

srajca je bela, plättna, kot pri drugih naših moških nošah;

klobuki Rezijanov pa so nekaj edinstvenega v družini slovenskih moških noš: Rezijani nosijo namreč polcilindri, njihov vodja (vodja plesa) pa kar pravecni visok cilindri; seveda ne gre tu za kaka fina gosposka pokrivala, pač pa le za črne polstene

tulce, oblikovane v rustikalne nizke in visoke cilindre; kot vse naše ljudske noše, je tudi rezijanska bolj praznične narave — no, pa so taka tudi moška pokrivala...

V starejši literaturi bomo tudi o klobukih z zelo širokimi krajevci, ki so segali kar čez ramena, da so mogli nadomestiti dežnik — tu bo šlo verjetno le za pastirska pokrivala, ne za praznično nošo, o kateri zdaj teče naša beseda;

nepogrešljiv atribut pri rezijanski moški noši pa je pipa, z dolgim ukrivljenim ustnikom in okrašena z »žnorcami in cofki«.

Rezijanke spoznamo med vsemi Slovenkami, oblečenimi v ljudske noše, predvsem po črnih krilih, to je njihova najbolj očitna značilnost; krila so dolga, prav do členkov na nogah; svoja krila imenujejo »ljamažat« ali »cimezot« (iz italijanske »camiciote«); bele spodnjice, oblojene s čipkami, so še daljše kot krila, da se vidijo;

modrc (»životek«) je tesno oprjet, iste barve kot krilo, včasih na krilo kar prisiht; sicer pa so Rezijanke pripravane s širokim nabranim pasom iz črne svile; modre je kdajpakdaj prevezen z srebrnimi nitmi;

bluze (»rokavci«) so snežnobe, širokih rokavov, spete v zapetju; včasih so pa rokavi kratki in ohlapni, da se vidijo lahti;

bela ruta (robee) lepo zložena, je zatakajena za pas na levi srčni strani;

rožasta ruta na glavi je zavezana pod vratom v široko petljo, ruta mora imeti dolge rese; v prejšnjih časih so nosile Rezijanke na glavi belo pečo (facolet), zavezano ob strani, ki je dajala obrazu nekaj smelega;

nogavice so bele, umetno pletene na »buelje«; čevlji nizki, črni, speti s pozlačenimi sponkami.

DEVETA DEŽELA

Hoté se mi je zapisala ta beseda, kajti Rezija je res naša daljna, skrivnostna Deveta dežela. Ze dolga stoletja popolnoma ločena od strnjene slovenskega ozemlja živi povsem svoje življenje. Njihov starinski jezik se ni razvijal v isti smeri kot ostala slovenska narečja. Postal je tak, da ga niti bližnji Beneški Slovenci ne razumejo. Njihova govornica je temna, zamolkla, skrivnostna...

Kar poslušajmo nekaj primerov še živečih ljudskih pesmi (posnetih na magnetofonski trak v l. 1962):

Lipi mój Černi patók,
an rüdi léno zalini
od maja dardu jesáni...
(Lepi moj Črni potok,
zmerom lepo zelen
od maja do jeseni.)
ali:

Da lipa ma na Rüščina
da rožic na ja básana:
ta bile no te čarnjele...
(Lepa moja planinska Rušca,
je polna rožic:
belih in rdečih...)

Lipa j ma na Banörina
ne rüdi snéga básana,
onjan tant an pryde plaz
Ke an parnaša körena...
(Lepa je moja planina

Banöra,
zmerom je polna snega,
na vsako toliko časa pride
plaz,
ki prinaša korenine...)

Ze ko sem govoril z Rezijani — v Kamniku, sem zvedel, da je z nošo tako kot z jezikom: v vsaki vasi je nekoliko drugačna. Za jezik pa pravijo sami:

»Ti stolbanski (iz Stolbice) rumunijo ruspih (govore surovo), änu ti nivanski (iz Njive) rumunijo dolc (sladko).«

V njihovo govornico je zšlo v teku stoletij nebroj laških pojmov. Tako pravijo: A si moen rüdy amör« (imel sem rad), če hočejo reči, da je neka barva sinja kot nebo, pravijo, da ima »Kölär di ajer« (zračna barva, barva zraka, neba).

Tudi štejejo drugače kot mi. Od 60 do 99 štejejo Rezijani po istem načinu kot Francozi. Namesto šestdeset govorijo namreč: »trikrat dvajsti« ali »trikradwujsti«. Namesto enainšestdeset pravijo »trikrat dvajsti nu däne (trikrat dvajset in eden). Namesto osemdeset štejejo »štirikradwujste«.

In še najlepšo njihovo pesem, ki jo pojo ob plesu »rezijanki«, moram povedati:

Ta höra ta Čaninova,
ne duha ano široká
ano pa lepö visoka:
ka sa dohaja vun na varh,
ke tu, ke tečace su snivala.

V naši slovenščini bi to zvenelo:

Ta gora, ta Kaninova,
ni dolga, ni široka
in vendar lepo visoka:
Ko se prihaja gor na vrh
medtem, ki tički snivajo.

Rezija je za mnoge od nas neznana Deveta dežela. Leži v zaprti gorski dolini, zahodno od Kanina (2585 m), obdani na severu od grebena Zrdi (2324 m) s Tolstim

vrhom (1180 m) in Kolkom (1782 m); južno stran zapirajo dolino Muzci (1875 m); le proti zahodu je dolina Rezija odprta, bolj priprta — kajti vhod na Bjeli je prav ozek, komaj za reko in cesto.

Zagonetnost tega daljnega kosca Slovenije stopnjuje še nezaupljivost in nedostopnost domačinov nasproti tujcu. Večstoletna odmaknjenost tega sveta pa tudi stalno tuje gospodarstvo nad temi ljudmi, je udarila Reziji pečat posebnosti; skrivnostnosti pa tudi grenkobe.

Ne bi rad rekel besedo o odtujenosti, pač pa je očitno že pri nošah, posebno ženskah, vpliv romanske gracioznosti. Povsem drugače so hodile v kamniškem spredu Rezijanke, kot ostale Slovence v nošah. Z ljubko lahkonostjo so držale krila, njihov korak je bil skoraj plesni.

In tudi njihova »rezijanka«, ki so jo zaplesali v Kamniku, je drugačna od starih slovenskih plesov. Polna elementov poloneze in četvorke je...

Prav tako nenavadna je tudi glasba »citr«, ki spremlja rezijanske plesse. Enostavna, z ostrim taktom — monotono staroslovenskih gusel in alpska poskočnost, oboje oplemeniteno z romansko gracioznostjo...

MOSTOVI PRIJATELJSTVA

Zdaj jih gradimo na vse strani. Tudi tam, kjer smo jih včasih podirali. Seveda pa so naša prizadevanja le prevečkrat bolj deklarativna. Treba bo le začeti s konkretnim delom. Na primer: z vsem srcem (pa tudi z gmotno pomočjo) bo treba podpreti kulturna prizadevanja naših zamejskih rojakov, ki gotovo še nočejo umreti. Tu mislim na štipendiranje, na načrtno informiranje matične dežele o njenih zamejskih obrobniških pokrajinah, na izdajanje posebnih knjig, iz katerih bi se v laških ali nemških šolali vzgojeni rojaki, učili slovenščine. Tu mislim tudi na izbor iz Prešernovih Poezij, ki bi jih z ustreznim prevodom in opombami približali že skoro odtujenim rojakom. Le s kulturnostjo uteg-

nemo kdaj razbiti že poslovično nezaupljivost in občutljivost sosedov na Zahodu. Včasih so bili stiki med nami in rojaki iz Rezije bolj živahni. Jezikoslovci, zgodovinarji in planinski pisatelji so neprestano raziskovali to dolino. Rezijani sami pa so hodili k nam krošnjari. Bili so splošno znani in posebno po gorenjskih vaseh kar šegavo popularni.

»Dereš se kot Rezijan,« so rekla matere kričavam otrokom. Kajti Rezijani, ki so ponujali svoje usluge kmetom po vaseh, so res vpili. — Prodajali so tudi jesih iz domačih droži. Vpili so: »Imam jesiha hudega, stara baba, kupi ga!« To reč so opravljali tako: v malhi so imeli suhe droži in so jih po potrebi v brenti zalivali z vodo. Pa je bil ta »hudi« jesih! Vode je bilo povsod dosti, droži pa ni bilo veliko treba. In kupčija je cvetela...

Tako so bili ti Rezijani kar tudi nekaka narodna vez med ljudmi na tej in oni strani Kanina. Z odprtimi očmi so hodili po naših krajih in prinašali svojim rojakom vednost v matični deželi.

Zdaj hodijo v zamejstvo naši »krošnjari« — le za tujo robo, potrebno in nepotrebno, imajo oči. Kdo od tišoherih kupcev, ki hodijo v Trbiž, pa ve, da malo dlje proti zapadu še živi in se bore za svoj narodnostni obstoj Kanalski Slovenci? In kdo od naše motorizirane jare gospode, ki hiti proti Vidmu, pomisli na Rezijo, da bi jo mimogrede obiskal — za to ni časa, ne volje. Pač pa se obvezno ustavi vsak pri kramarskih stojnicah ob cesti pred Resiutto, tik ob vhodu v dolino Rezije.

Nič boljši niso brumni romarji na Višarje. Kdo od njih pa stopi v bližnjo Ovečjo ves ali kam dlje po Kanalski dolini, da bi se pozanimal za rojake, že 50 let odtrgane od strnjene slovenskega ozemlja?

Hudo bo za obstoj našega rodu, če nas res preplavi taka brezbriznost krošnjarjev in romarjev...

Crtnir Zorec

Rezijani s »citrancie

Vaclav Držaj

V nedeljo, 29. 9. 1968, so na kranjskem pokopališču pokopali šolnika Vaclava Držaja. Kljub slabemu vremenu ga je na zadnji poti spremilo veliko njegovih znancev in prijateljev. Ob grobu mu je govoril prof. Janez Kolar.

Vaclav Držaj je bil rojen 1894 v Ljubljani v znani Držajevi družini. Po končanem učiteljsku je poučeval po raznih krajih na Gorenjskem. Nekaj let je bil profesor telovadbe na kranjski gimnaziji. Skoraj dvajset let je živel v Sarajevu.

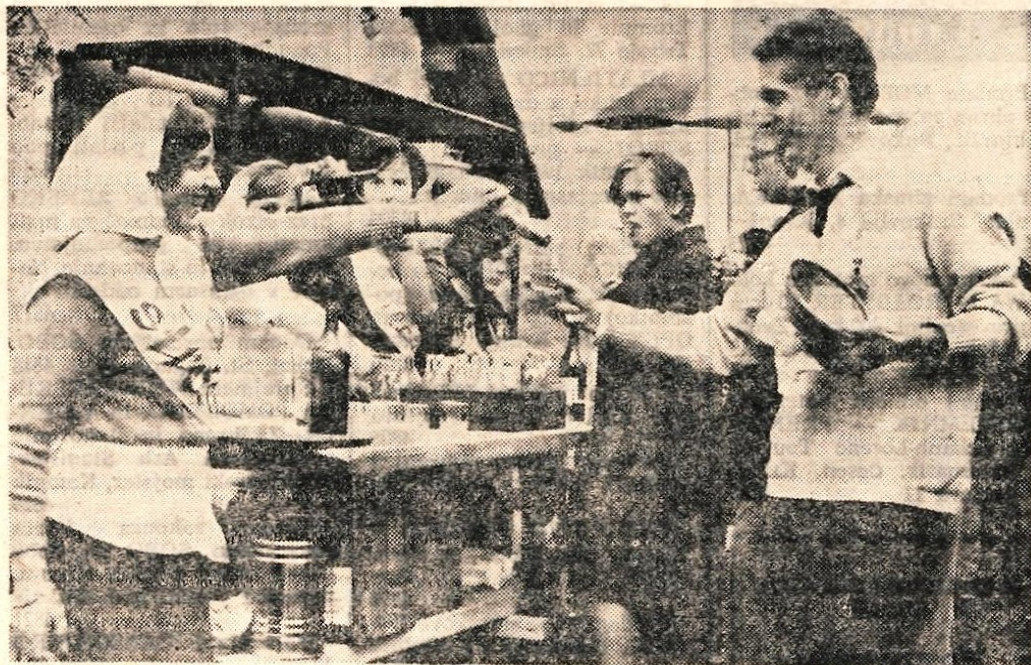
Po vojni se je naselil v Kranju. Zaradi bolnih nog in slabega srca, je moral večkrat iskati zdravniško pomoč, nazadnje na Golniku. Ko so ga pretekli teden pre-

peljali v Ljubljano v bolnico, da bi mu odrezali nogo, je umrl.

Držaj je bil nadarjen človek in bohemsko usmerjen. Osebnost se je poznal z večino naših starih literatov in kritikov. Prvi je v Kranju režiral Hlapce svojega prijatelja Ivana Cankarja. Igral in režiral je v Narodni čitalnici v Kranju in pomagal v njeni knjižnici.

Veliko člankov je napisal v naše časopise, pred vojno in po vojni. Sodeloval je tudi v Glasu Gorenjske. V samozaložbi je izdal Dve satiri. Iz norveščine je prevedel in priredil Aslagssonovega Sepavca.

Pokopan je na novem delu kranjskega pokopališča.

V nedeljo je trgovsko podjetje Murka iz Lesc na Mežakliji priredilo piknik za člane kolektiva in poslovne sodelavce. Čeprav je bilo vreme slabo, je prireditev lepo uspela in se je udeležilo veliko članov kolektiva in drugih. Podjetje je piknik pripravilo, da bi po končani in dokaj naporni poletni sezoni razvedrilo člane kolektiva in delno prispevalo k njihovi rekreaciji. — Nedvomno zanimiva in hvale vredna pobuda! — Foto: F. Perdan

Tovarna športnega orodja in opreme Elan iz Begunj je v nedeljo pripravila na Blejskem jezuru zanimiv prikaz motornih čolnov in vodnih smučí. Čeprav je bilo vreme slabo, si je prireditve ogledalo precej domačinov in tudi tujih gostov, ki so te dni še na Bledu. — Foto: F. Perdan

Komisija za odprodajo osnovnih sredstev pri prodaja VELEŽELEZNINI MERKUR Kranj

2 tovorna avtomobila

TAM 4300

1 tovorni avto

AVALA 2500 in

1 tovorni avto

TAM 2000

Prodaja bo v petek, dne 4. 10. 1968 od 8.—10. ure v skladišču ob Kolodvorski cesti v Kranju.

STANOVANJA

v Bistrici pri Trziču

še naprodaj

(vseljiva v mesecu novembru)

NAPRODAJ SO SLEDEČA STANOVANJA:

1 DVOSOBNO STANOVANJE v izmeri	55 m ²
2 ENOSOBNI STANOVANJI v izmeri	37 m ²
13 ENOSOBNIH STANOVANJ v izmeri	39 m ²

Dvosobno stanovanje obsega: predsoba (8 m²), garderoba (4 m²), kopalnica z WC (4,5 m²), kuhinja (6 m²), jedilni kot (4,5 m²), dnevna soba (13,3 m²), spalnica (14 m²) in balkon (3,2 m²).

Enosobno stanovanje obsega: predsoba (6 m²), garderoba (4 m²), kopalnica z WC (4,5 m²), kuhinja (6 m²), jedilni kot (5 m²), soba (13 m²) in balkon (3,2 m²).

Stanovanja so sodobno opremljena, centralno ogrevana, ureditev okolice je zajeta v ceni.

Prodajo opravja Stanovanjsko podjetje Trzič, Cankarjeva c. št. 1. Detajlni načrti in opis opreme so izobeženi na oglasni deski v Stanovanjskem podjetju Trzič.

Zahvala

Ob izgubi nadvse ljubljenega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

Franca Omana - Potokarjevega

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, predvsem Joštovim, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi prerani zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, ter vsem, ki so nam osebno ali pismeno izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se TVD Partizan Stražišče-Kranj, družbenopolitičnim organizacijam, kolektivom, godbi na pihala Kranj, pevskemu zboru DPD Svoboda Stražišče, ter govornikom tov. Marjanu Skoku, tov. Srečku Skrtu in tov. Francu Marklju. Posebno zahvalo za pomoč, tolažbo in poslovilne besede ob odprtem grobu smo dolžni prijatelju Edvinu Rutarju.

Vsem, prav vsem iskrena hvala!

Zalujoči: OMANOVI

Kranj, 26. septembra 1968

Prodaj

Prodaj MOPED T-12, dobro ohranjen, po ugodni ceni. Rihtaršič, Bukovščica 12, Selca 4717

Prodaj zimska JABOLKA. Štular, Srakovlje 4, Kranj 4725

Prodaj novo motorno kolo JAWA — ROADSTER 90 ccm s prevoženimi 400 km. Zvonko Može, Bled, Triglavska 5 4765

Prodaj odlični baterijski SPREJEMNIK — PRENOSNI, Schaub-Lorenc Touring T, avtomatik. Cesen, Kranj, Trojarjeva 11 4766

AVTO-MOTO DRUŠTVO KRANJ**razpisuje****JAVNO LICITACIJO****1 POLTOVORNI AVTO**

Fiat 615, 1,5 tone

2 MOTORNI KOLESJI

Puch 175 ccm

Licitacija bo v soboto dne 5. X. 1968 ob 15.30 v mehanični delavnici AMD Kranj, Tomšičeva ul. (bivši gasilski dom) AMD Kranj

Ugodno prodaj 5 naseljenih AŽ — PANJEV. Erman Alojz, Zgoša 5, Begunje 4797

Prodaj nov lesen GUMI VOZ — 15-colski. Košir Anton, C. talcev 11, Radovljica 4798

Prodaj semenski KROMPIR — saski in bintje. Senčur 233 4799

Prodaj 1 m³ suhih smrekovih DESK. Naslov v oglasnem odelku 4800

Prodaj VOLA, starega 18 mesecev, 360 kg težkega, in motor DKW — 250 ccm po zelo ugodni ceni. Brezje 9 4801

Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, s teličkom ali brez. Hafnerjeva 9, Kranj, Stražišče 4802

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tiska« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek, račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, maolo glasna in naročniška služba 22-152 — Naročnica: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Inozemstvo 16,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodaj PREBIRALNIK za krompir in gnojnični SOD. Trboje 72, Smednik 4803

MLATILNICO — hebel bohen, lahko, z dvojnimi čistili, malo rabljen MOLZNI STROJ — nemški in FIAT 750, letnik 1965 prodaj. Naslov v oglasnem odelku 4804

Prodaj starejšo SLAMOREZNIČO, 1 m³ DESK za betoniranje, zimske SANI (posmojke) in 200 kosov monta OPEKE 16. Kranj, Smedniška 52 4805

Ugodno prodaj PEČ na olje KWIN. Kranj. Ješetova 30 4806

Prodaj dobro ohranjen MOPED. Kranj, Tomažičeva 12 4807

ZAZIDLJIVO PARCELO v Lescah pri Bledu prodaj. Ferjan, Gorenjska c. 64, Lesce 4808

Prodaj suhe smrekove BUTARE. Pangeršiča 7, Golnik 4809

Prodaj zastava 750, letnik 1964. Vrhovnik, Jama 17, Kranj 4810

Prodaj italijansko PEČ na olje (zoppas). Ogled Britof 132, Kranj 4811

Prodaj FIAT 750. Kranj, Ljubljanska c. 1 4820

Prodaj PRAŠIČA, 100 kg težkega, in 4 GUME — 16-colske. Kranj, Prebačevo 27 4824

Prodaj MOPED T 12. Kranj, Štirnova 10 4825

Iščem delavca za podajanje drv pri žaganju. Zagar Albin, C. Talcev 21, Kranj 4826

Inštruiram KEMIJO za srednjo šolo in osemletko. Ponudbe poslati pod »Kemija« 4815

OPREMLJENO SOBO v Kranju išče mlajši ekonomist. Ponudbe poslati pod »Oktober« 4816

Iščem starejšo ŽENSKO brez otrok za pomoč na mali kmetiji in gospodinjstvu. Dam hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem odelku 4817

Oddam opremljeno SOBO. Kranj, St. Žagarja 34 4818

Sprejem DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA in VAJENCA. Za hrano in stanovanje poskrbljeno. Arh Stanislav, dimnikarski mojster, Kamnik 4819

Mlada zakonca iščeta opremljeno SOBO za dobo enega leta v okolici Kranja. Ponudbe poslati pod »Takoje« 4821

Zamenjam GARSONJERO 30 m² za manjšo. Ponudbe poslati pod »Zamenjava« 4822

Opremljeno SOBO oddam samskemu moškemu v Kranju. Plačilo za dve leti naprej. Naslov v oglasnem odelku 4823

Kino**Kranj CENTER**

2. oktobra angl. barv. film KAJ JE NOVEGA MUCKA? ob 16., 18. in 20. uri

3. oktobra franc. barv. CS film VICONTE UREJA RACUNE ob 16., 18. in 20. uri

4. oktobra franc. barv. CS film VICONTE UREJA RACUNE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

2. oktobra franc. barv. CS film DEKLE KOT MORJE ob 16., 18. in 20. uri

3. oktobra franc. barv. CS film DEKLE KOT MORJE ob 16., 18. in 20. uri

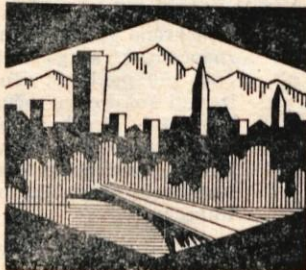
4. oktobra franc. barv. CS film DEKLE KOT MORJE ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

2. oktobra franc. barv. CS film VICONTE UREJA RACUNE ob 20. uri

Kamnik DUPLICA

2. oktobra jugosl. film ČRNI PTICI ob 19. uri

I. SEJEM OBRTI IN OPREME V KRANJU

OD 12.—21. OKTOBRA 1968

3. oktobra jugosl. film ČRNI PTICI ob 18. uri

Škofja Loka ŠORA 2. oktobra angleški film TOLPA AL CAPONA ob 18. in 20. uri

3. oktobra amer. barv. CS film KRALJI SONCA ob 18. in 20. uri

4. oktobra amer. barv. CS film KRALJI SONCA ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

2. oktobra amer. barv. film DIVJI SAM

3. oktobra amer. barv. CS film KLIC TROBENTE

4. oktobra amer. barv. film ZAVEZANIH OČI

Jesenice PLAVZ

2. oktobra amer. barv. CS film KLIC TROBENTE

3. oktobra franc. film FAN-

TOMAS PROTI SCOTLAND YARDU

4. oktobra franc. film FAN-TOMAS PROTI SCOTLAND YARDU

Dovje-Mojstrana 3. oktobra amer. barv. film PRERIJA CASTI

Kranjska gora 3. oktobra amer. barv. film DIVJI SAM

NOVOST: AUDI 60 L**PS 65**

Elastičen motor

Bogata oprema

Udobna voznja

Pet sedežev

Navaden bencin

AUDI 60 L

	CARINA IN OSTALI	STROŠKI
CENA VOZILA Z 2 VRATI	5.500.—	13.897,10
CENA VOZILA S 4 VRATI	6.750.—	14.463,20

CENA VOZILA Z 2 VRATI 5.500.— 13.897,10

CENA VOZILA S 4 VRATI 6.750.— 14.463,20

Audi 60 L je zadnja izpopolnitev Audi-programa za letošnje leto, s 1496 ccm, 65 PS pri 5000 o/min, poraba goriva 8,7/100 km navadnega bencina, pospešek 0-100 kra pri 16,2 sek.

Posebnosti te izvedbe so še dva ložalna seržeta, amaterska plošča, provlečena z leseno folijo, dvokračni zavoral sistem, spredaj in zadaj preprosti era in več manjših izpopolnitev.

Vse informacije in preizkušnja pri

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4

in pri predstavništvih Autocommerce: Beograd, Kraljeva 18; Zagreb, Variavska 4; Sarajovo, Kralje Tomislava 1; Novi Sad, Bul. M. Tita 9; Skopje, Orce Nikalova 29; Rijeka, Račkova 28; Split, Ulica preobračca 101; Koper, Verdijeve 2.

Podzastopstvo: Ferromoto, Maribor, Partizanska 3-5.

Psihiatrična bolnica Begunje na Gorenjskem

razpisuje delovno mesto

zdravnika

z opravljenim stažem in dveletno prakso na terenu.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni do 31. 10.

KUPIM

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO v okolici Naklega. Ponudbe poslati pod »zazidljiva« 4812

Ostalo

Manjšo SOBO v Kranju ali bližnji okolici nujno potrebujem za 1 leto. Bertoncely, Lajše 6, Selca 4786

Iščem opremljeno SOBO za družino z enim otrokom na Jesenicah ali okolici. Naslov v podružnici oglasnega oddelka na Jesenicah 4813

Izgubil sem KOLO od betonskega mešalca, od Velesevega do Poženka. Najditelja naprošam, da proti nagradi vrne Poženek 8, Cerklje 4814

Pogovor tedna

»Želimo ti največ uspeha«

Včeraj (torek) je odpotovala iz Beograda zadnja skupina jugoslovanskih športnikov, ki bodo sodelovali na letnih olimpijskih igrah v Mehiki. V skupini je bil tudi kranjski atlet in edini gorenjski predstavnik Polde MILEK, državni rekorder v skoku v višino.

V soboto zvečer so ga pri odhodu iz Kranja pozdravili njegovi klubski tovariši, Polde pa nam je v kratkem pogovoru povedal nekaj o svojih željah na največjem tekmovanju.

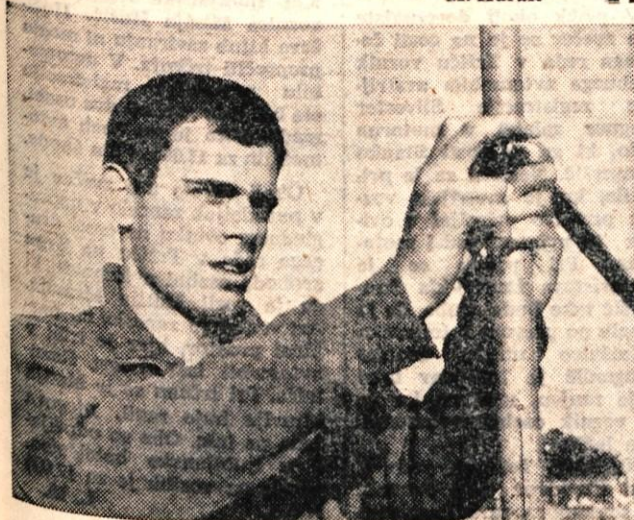
»Zelo sem srečen, da lahko sodelujem na tako pomembnem tekmovanju kot so olimpijske igre. Čeprav so me že spomladi vpisali v seznam olimpijskih kandidatov, nisem bil prepričan o svojem odhodu. Najtežje je bilo to, da sem moral biti neprestano v dobri formi in s svojimi rezultati prepričevati selektorje o uporabnosti mojega odhoda v Ciudad Mexico. No, to je za menoj in sedaj je najvažnejša »prva preizkušnja« med najboljšimi športniki vsega sveta. Upam, da bom upravičil svoj odhod. Teško je govoriti o rezultatu, vendar upam da bom skočil prek 210 cm. Vesel sem, da bo poleg mene skakal tudi Todosičević. Medsebojno sodelovanje v odličnih trenutkih bo veliko vredno.

Vprašanje je, kako bom prenesel veliko nadmorsko višino. Prav v tem je skrivnost tudi zame. Če bo šlo brez posebnih težav, upam...« Potem je Milek za trenutek utihnil, pa kmalu razpoloženo dodal: »Raje počakajmo do razglasitve rezultatov.«

Milekov trener prof. Peter Kukovič: »V zadnjem času je Polde intenzivno treniral in njegova forma je v stalnem vzponu. Mislim da bo v Mehiki dosegel cilj, ki sva si ga zastavila. V najboljših pogojih bi lahko dosegel rezultat prek 210 cm. Realna bi bila uvrstitve v prvo deseterico.«

Ob koncu se pridružujemo željam, ki so jih svojemu kolegu izrazili člani AK Triglav ob sobotnem slovesu: Srečno pot. Polde, in kar največ uspeha v Mehiki!

M. Kuralt

Smolej prejel nagrado tovarne Tomos

V soboto in nedeljo sta bili na dirkališču v Stražišču dve dirki za odprto prvenstvo Kranja v speedwayu z mopedi. Medtem ko so imeli tekmovalci prvi dan idealne pogoje za tekmovanje, pa so v nedeljo morali tekmovati na zelo slabi stezi, saj je bila razmočena zaradi dežja, ki je padal ves čas tekmovanja. Oba dneva si je tekmovanja ogledalo kljub deževnemu vremenu v nedeljo blizu 2000 gledalcev.

Konkurenca za končnega zmagovalca letošnjega tekmovanja treh dirk za odprto prvenstvo Kranja, ki ga je vzorno organiziralo Avto-moto društvo Kranj, je bila zelo huda, saj je šele zadnja dirka odločila, kdo bo prejel nagrado — moped, darilo tovarne TOMOS iz Kopra. Največ točk iz vseh treh dirk je zbral Tržičan Gabrijel Smolej in tako postal letošnji zmagovalca tega zanimivega tekmovanja. Med ekipami je bila najboljša, po pričakovanju, ekipa Tržiča, medtem ko je bila borba za drugo mesto med Kranjčanji in Škofjeločani. Nastopilo je kar 46 tekmovalcev iz osmih slovenskih društev.

Rezultati: II. dirka (sobota) — 1. Razinger (Tržič), 2. Pintar (Škofja Loka), 3. Smolej (Tržič), 4. Potočnik (Šk. Loka), 5. Zupan (Kranj), III. dirka (nedelja) — 1. Smolej (Tržič), 2. Potočnik (Šk. Loka), 3. Puhar (Kranj), 4. Kemperle (Šk. Loka), 5. Lampe (Ljubljana-Moste) itd., generalni vrstni red: 1. Smolej (Tržič), 2. Razinger (Tržič), 3. Potočnik (Šk. Loka), 4. Pernuš (Tržič), 5. Pivk (Ljubljana-Moste) itd.

J. Javornik

Gorenjsko prvenstvo v kegljanju za moške dvojice

Zmagovalca: Turk in Česen

V Kranju je bilo v nedeljo končano letošnje gorenjsko prvenstvo v kegljanju za moške dvojice. Naslov prvaka je osvojil par Turk-Česen, ki je v disciplini 4x200 lučajev mešano podrl 3387 kegljev. Kandidata za prvaka Ambrožič in Kordež pa sta se tokrat uvrstila šele na 5. mesto. Najboljši rezultat je v obeh nastopih (na Jesenicah in v Kranju) dosegel član Triglava Jože Turk — 1712 kegljev, medtem ko je Milan Jereb dosegel najboljši rezul-

tat v enem nastopu — 891 kegljev.

Rezultati: 1. Turk — Česen (Triglav) 3387, 2. M. Hafner — Črv (Jesenice) 3327, 3. Bregar — Prion (Triglav) 3296, 4. J. Hafner — Šavnik (Jesenice) 3295, 5. Ambrožič — Kordež (Triglav) 3253, 6. Jereb — Ropret (Triglav), 7. Zerjav — Pečar (Kranjska gora), 8. Frelj — Oblak (Jesenice), 9. Železnikar — Šlibar (Jesenice), 10. Lovše — Odar (Kranjska gora) itd.

P. Didic

Tri zmage Osovnikarjeve

Na kvalifikacijskem tekmovanju za ekipno prvenstvo Jugoslavije za člane in članice je v Ljubljani Lidija Osovnikar zabeležila tri zmage. Tudi drugi tekmovalci Triglava (nastopili so izven konkurence) so zasedli boljša mesta. Prvič letos je nastopil tudi Jože Satler, ki se je pred tednom vrnil iz vojske. V svojem prvem nastopu je do-

segel nov gorenjski rekord, v metu kladiva — 48,42 m.

REZULTATI kranjskih atletov: moški — 3000 m zapreke: 1. Hafner 9:30,3; troskok: 1. P. rezelj 13,92; disk: 2. Satler 37,27, 3. Napast 34,85; kladivo: 2. Satler 48,42, 3. Pristov 41,75; ženske — 100 m: 1. Osovnikar 12,6, 2. Bizjak 13,2; 200 m: 1. Osovnikar 25,6; daljina: 1. Osovnikar 507.

M. K.

Sindikalne športne igre

V okviru sindikalnih športnih iger v kranjski občini so trenutno na programu le tekmovanja v malem nogometu. Kmalu pa se bodo začela tudi tekmovanja v streljanju in kegljanju.

V soboto in nedeljo so se na športnem stadionu v Kranju pomerile v malem nogometu ekipe Kovinarja, Kovinskega podjetja, LIK, Elektro, IBI, Iskra II, Puškarna in Iskra I.

Rezultati — sobota: Kovinar : Kovinsko podjetje 2:0, LIK : Elektro 0:0; ponedeljek: IBI : Iskra II 0:1, Puškarna : Iskra I 1:0.

Vrstni red — A skupina: LIK 8 točk, Iskra II 7, Standard 6, Tekstilindus 4, IBI 4, Elektro 3 in Exoterm II 2 točki.

B skupina: Puškarna 9 točk, Sava 7, Kovinar 5, Projekt 5, Iskra I 3, Tekstilni center 3 in Kovinsko podjetje 0 točk.

Pred kratkim pa so se v okviru športnih iger končala tekmovanja v odbojki. V zadnji tekmi so se srečale ekipe PTT, Save, IBI I, Projekta, Iskre in Kovinarja.

Vrstni red: Iskra, Kovinar, IBI I, Projekt, PTT in Sava.

A. Z.

Triglav v finalu

Tekmovalna komisija Atletske zveze Jugoslavije je v soboto proglasila finaliste letošnjega ekipnega prvenstva Jugoslavije za mladince. V finalni del tekmovanja, ki bo v nedeljo, 6. oktobra, na stadionu Olimpije v Ljubljani, so se uvrstili tudi kranjski mladinci.

VRSTNI RED PRED FINALNIM TEKMOVANJEM:

1. AAK Olimpija Ljubljana 16.933 točk, 2. AD Klavivar Celje 16.719, 3. AK Triglav Kranj 15.018, 4. AK Vardar Skopje 14.484, 5. AK 21. maj Beograd 14.415, 6. AK Crvena zvezda Beograd 14.195.

Zanimiva je, da so mladinske ekipe naših najmočnejših klubov Sarajeva, Partizana in Vojvodine precej zaostale za finalistami. Skupno je v kvalifikacijah nastopilo enaindvajset ekip iz vse Jugoslavije.

M. K.

Šport v kratkem

● **ROKOMET** — Tržič je doma izgubil z Dravo 15:18 (6:6), v ženski republiški ligi pa sta gorenjska predstavnika igrala takole: Sobota : Selca 4:11 (3:8), Olimpija : Kranj 17:12 (8:6).

● **KOSARKA** — V obeh republiških ligah so gorenjski ligasi igrali takole: moški — Jesenice : Nanos 89:75 (45:29), Celje : Kroj 106:81 (59:37), ženske — Triglav : Kroj 26:43 (17:19), Jesenice : Ježica 52:42 (21:12).

● **Odbojka** — V republiški ligi sta v moški konkurenci dosegla gorenjska predstavnika naslednja rezultata: Kamnik : Gaberje 3:0, Kanal : Triglav 3:0; ženske — Jesenice : Maribor 0:3.

Sindikavno tekmovanje PTT podjetij v Novi Gorici

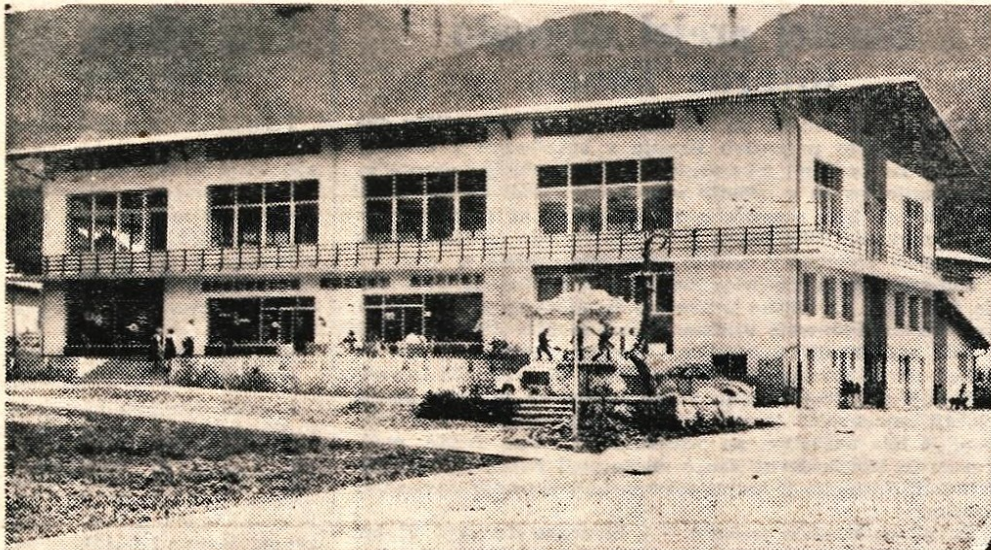
V soboto, 28. septembra, je bilo v Novi Gorici v počastitev petindvajsetletnice vstaje primorskega ljudstva tekmovanje sindikalnih podružnic PTT podjetij iz Kranja, Kopra in Nove Gorice. Ekipe so se pomerile v streljanju z zračno puško, šahu, v balinanju, odbojki ter izven konkurence v malem nogometu.

Rezultati: odbojka, prva Nova Gorica, streljanje: prvi Koper, balinanje: Koper, šah: Kranj, mali nogomet: Nova Gorica.

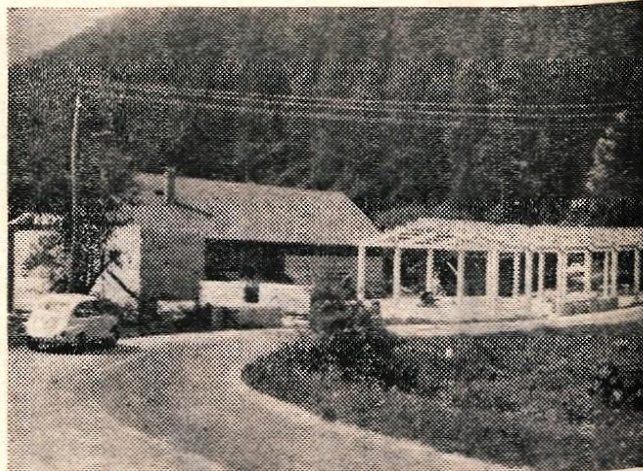
Prvo mesto je med ekipami zasedel Koper in s tem pokal v trajno last. Druga je bila ekipa iz Nove Gorice in tretja iz Kranja. Tekmovalci so dobili za prva mesta tudi zlata kolajna.

S. F.

Drugo leto bodo tekmovalne organizirali v Kranju.

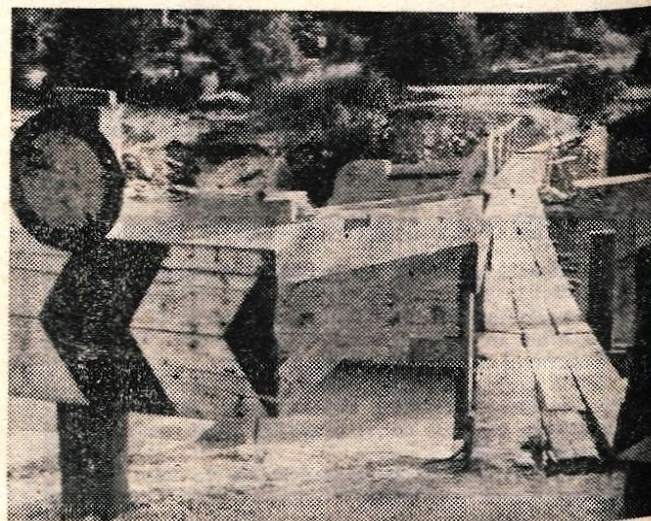
Ta del Bohinjske Bistrice je že sedaj lepo urejen. Se lepši pa bo, ko ga bodo asfaltirali. Nad moderno samopostrežno trgovino pa bo še letos podjetje Modna oblačila odprlo nov proizvodni obrat. — Foto: F. Perdan

Gradnja nove strojne delavnice LIP Bled v Mojstrani — Foto: B. Blenkuš

S koledarsko jesenjo, z meglo in rosenjem so se spremenili tudi pogoji vožnje na naših cestah. Spolzka cesta je botrovala tudi tej nesreči na sliki. Težje pogoje bodo morali vozniki upoštevati, da bo voznja na naših cestah kolikor toliko varna. — Foto: F. Perdan

Most čez Savo pri Mojstrani, ki ga je porušila povodenj, bodo začeli v kratkem obnavljati — Foto: B. Blenkuš

Nesreče v zadnjih dneh

V petek, 27. septembra, ob enajsti uri dopoldne je na cesti Toneta Tomšiča na Jesenicah neznan okoli petnajst let stari kolesar zadel osemletno Tamaro Ravnik, učenko drugega razreda osnovne šole Tone Čufar na Jesenicah. Tamara je z drugimi otroki odhajala iz šole. S šolskega dvorišča pa je za njimi pripeljal fant na kolesu in zadel Tamaro. Deklica je padla tako nesrečno, da je dobila hud pretres možganov in zlom lobanje. Kolesar pa je po nesreči odpeljal nepoškodovan. PM je že odkrila fanta, ki je nesrečo povzročil.

V petek okoli devetnajste ure zvečer se je na cesti četrtega reda v Trziču voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije Silvester Wagner zaletel v motorno kolo, ki ga je vozil Stanko Pangeršič. Neareča se je pripetila, ko je avstrijski voznik prehitro pripeljal v ovinek in pri tem zadel motorista. Pri padcu se je motoristova žena Vida Pangeršič tako hudo ranila, da je kmalu po prevozu v jeseniško bolnišnico umrla. Stanko Pangeršič je bil prav tako huje ranjen, medtem ko se je voznik osebnega avtomobila lažje.

Na cesti četrtega reda v vasi Proddvor je v četrtek, 26. septembra, zaradi prehitre

vožnje zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Ivan Križaj iz Godešiča. Vozilo je zadelo kilometerski kamen, nato še v drevo in se končno prevrnilo na streho. Sopotniki v avtomobilu sta bili lažje ranjeni, škoda na avtomobilu pa je za 12.000 N din.

V nedeljo, 29. septembra, sta v križišču cest v Radovljici trčila dva osebna avtomobila. Voznica osebnega avtomobila zagrebške registracije Anica Rabičič je izsiljevala v križišču prednost pred osebnim avtomobilom ljubljanske registracije, voznica Marija Hušič. Hušičeva kljub zaviranju ni mogla preprečiti trčenja. V avtomobilu zagrebške registracije sta bili lažje ranjeni dve osebi, medtem ko je na obeh avtomobilih za 12.000 N din škoda.

Okoli desete ure zvečer je v ponedeljek zaneslo v nepreglednem ovinku na cesti drugega reda v Trziču na Trgu svobode osebni avtomobil, ki ga je vozil Matija Mravlje. Avtomobil je zaneslo na parkirni prostor, kjer je trčil v avtomobil lasti Ivana Razumiča. Pri trčenju se je Matija Mravlje huje ranil, njegova žena pa lažje. Oba so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škoda na vozilih je za 12.000 N din.

Zaradi prehitre vožnje na spolzki cesti je začelo zanašati osebni avtomobil na cesti drugega reda pri odcepu ceste za Sobčev bazar. Nesreča se je pripetila v nedeljo ob 12.30, avtomobil pa je vozil Jože Klančnik. Fičo je treščil v reklamno tablo, vendar na srečo ni bil nihče ranjen. Škoda na avtomobilu je za okoli 8.400 N din. — Foto: F. Perdan